

Milieueffectenbeoordeling

Beleidsplan Ruimte Lokeren

Kennisgevingsnota

Januari 2025 - team van MER-deskundigen en medewerkers

1	Inleiding	4
1.1	Waarom deze kennisgeving?	4
1.2	Leeswijzer van de kennisgevingsnota	4
1.3	Elementen van een Beleidsplan Ruimte	5
1.4	Toetsing van het Beleidsplan Ruimte Lokeren aan de m.e.r.-plicht	6
1.5	Planproces van het Beleidsplan Ruimte en de bijhorende milieueffectrapportage	8
1.5.1	Proces van totstandkoming van het Beleidsplan Ruimte Lokeren	8
1.5.2	Plan-MER procedure	9
1.5.3	Hoe kan u uw stem laten horen?	12
1.5.4	Wat gebeurt er met de inspraakreacties?	12
1.5.5	Doorwerking van het plan-MER in de verdere besluitvorming over het Beleidsplan Ruimte Lokeren	13
2	Omschrijving van de conceptnota van het Beleidsplan Ruimte Lokeren	13
2.1	Uitdagingen	14
2.2	Overkoepelende ambities en doelstellingen	15
2.3	Beleidskaders	16
3	Algemene methodologische aandachtspunten voor de milieubeoordeling	17
3.1	Doel van de strategische milieubeoordeling	17
3.2	Methodiek op maat	17
3.2.1	Afbakenen van het studiebereik	17
3.2.2	Diepgang van de milieubeoordeling (onderzoeksniveau)	18
3.2.3	Beoordelingskader	18
3.3	Referentiesituatie	22
3.4	Het beoordelen van de effecten	23
3.5	Alternatieven	24
3.6	Wisselwerking tussen planvorming en milieueffectbeoordeling	24
3.7	(Gewest)grensoverschrijdende effecten	25
3.8	Synthese van de milieubeoordeling	25
3.9	Leemten in de kennis	25
4	Beschrijving van de onderzoeks- en beoordelingsmethodiek per thema	26
4.1	Impact op mobiliteit en bereikbaarheid	27
4.1.1	Focus van de beoordeling	27
4.1.2	Beleidsambities 2035 – 2050	27
4.1.3	Beoordelingskader	30
4.1.4	Relatie met andere thema's	31
4.2	Impact op het watersysteem	32
4.2.1	Focus van de beoordeling	32
4.2.2	Beleidsambities 2035 – 2050	33
4.2.3	Beoordelingskader	35
4.2.4	Relatie met andere thema's	36
4.3	Impact op de biodiversiteit	37
4.3.1	Focus van de beoordeling	37
4.3.2	Beleidsambities 2035 – 2050	38
4.3.3	Beoordelingskader	39

4.3.4	Relatie met andere thema's	40
4.4	Impact op de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en erfgoedwaarden	41
4.4.1	Focus van de beoordeling	41
4.4.2	Beleidsambities 2035 – 2050	42
4.4.3	Beoordelingskader	44
4.4.4	Relatie met andere thema's	45
4.5	Impact op het klimaat	46
4.5.1	Focus van de beoordeling	46
4.5.2	Beleidsambities 2035 – 2050	47
4.5.3	Beoordelingskader	49
4.5.4	Relatie met andere thema's	50
4.6	Impact op gezonde en veilige leefomgeving	51
4.6.1	Focus van de beoordeling	51
4.6.2	Beleidsambities 2035 – 2050	52
4.6.3	Beoordelingskader	54
4.6.4	Relatie met andere thema's	54
4.7	Synthese relatie tussen de verschillende thema's	55
5	Samenstelling van het team van deskundigen	56
6	Bijlagen	57
6.1	Bijlage 1 Juridische en beleidsmatige context	57
6.2	Bijlage 2 Afkortingen	69
6.3	Bijlage 3 Begrippenlijst	69

1 Inleiding

1.1 Waarom deze kennisgeving?

Het document dat voor u ligt vormt de formele kennisgeving voor het milieueffectrapport (MER) dat zal opgesteld worden voor het Beleidsplan Ruimte Lokeren. Het is de bedoeling om met dit document de administraties en de bevolking te informeren over de methodiek die zal worden toegepast om de milieueffecten van het Beleidsplan Ruimte Lokeren te onderzoeken. Daarnaast is het de bedoeling om zinvolle reacties en informatie te verzamelen die een meerwaarde bieden aan het milieueffectonderzoek dat volgt op deze kennisgevingsnota.

De kennisgeving beschrijft de achtergrond en inhoud van het Beleidsplan Ruimte Lokeren, geeft aan wat in het eigenlijke plan-MER¹ zal onderzocht worden en hoe dat zal gebeuren. Het opmaken en voorstellen van de kennisgeving is de eerste formele stap in de m.e.r. – procedure². De kennisgeving vormt de blauwdruk van het MER, dat in een volgende stap op basis van dit document en van de richtlijnen van de bevoegde administratie zal opgesteld worden.

Op basis van de kennisgeving krijgen het publiek en alle betrokken administraties de mogelijkheid om opmerkingen te geven over de gewenste inhoud van het MER, over de mogelijke effecten die met het plan samenhangen en over de manier waarop de effecten bestudeerd en beoordeeld worden. Deze kennisgeving brengt alle betrokkenen op de hoogte van het voornemen van de gemeente om een plan-MER voor het Beleidsplan Ruimte Lokeren op te stellen en vormt ook een uitnodiging om mee te denken over de gewenste inhoud van het MER.

Meer informatie over de manier waarop u reacties op deze kennisgeving kan formuleren en indienen vindt u in §1.5.3.

1.2 Leeswijzer van de kennisgevingsnota

De kennisgevingsnota is als volgt opgebouwd:

In dit eerste hoofdstuk wordt het globale procesverloop van de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Lokeren en het plan-MER geduid. Meer specifiek wordt ingezoomd op de rol van de kennisgevingsnota. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de terminologie en begrippen binnen voorliggende kennisgevingsnota eigen zijn aan milieubeoordeling, waarbij er niet noodzakelijk een één op één overeenkomst is met de gebruikte termen in het beleidsplan.

In hoofdstuk 2 wordt een beknopte samenvatting gegeven van de conceptnota.. Voor een volledige uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar de conceptnota van de stad Lokeren zelf.

In hoofdstuk 3 worden een aantal algemene methodologische aandachtspunten voor de milieubeoordeling beschreven, en wordt aangegeven hoe hier in het plan-MER mee zal omgegaan worden.

In hoofdstuk 4 wordt voor de verschillende relevante milieuaspecten meer in detail beschreven hoe het milieuonderzoek zal worden gevoerd, rekening houdende met de specifieke eigenheid van de stad Lokeren.

---

¹ Een milieueffectrapport (MER) dat betrekking heeft op een plan of programma

² Het geheel van wettelijk vastgelegde stappen voor het opstellen, beoordelen en gebruiken van een milieueffectrapport of MER

In hoofdstuk 5 wordt de samenstelling van het team van erkende deskundigen dat de milieueffectbeoordeling van het Beleidsplan Ruimte Lokeren zal opmaken beschreven.

In bijlage aan deze kennisgevingsnota wordt een beschrijving van de relevante juridische en beleidsmatige context opgenomen, en kan u een verklarende woordenlijst en een lijst met de betekenis van de in dit document gebruikte afkortingen terugvinden.

1.3 Elementen van een Beleidsplan Ruimte

Art. 2.1.1 e.v. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) beschrijft op hoofdlijnen de inhoud en doelstelling van een Beleidsplan Ruimte. Een dergelijk plan bestaat uit een strategische visie en één of meer beleidskaders, die samen het kader aangeven voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling (zie Figuur 1-1).

De *strategische visie* omvat een visie op de ruimtelijke ontwikkeling voor de lange termijn. Deze visie is bijgevolg op een hoog abstractieniveau gesitueerd.

De *beleidskaders* bevatten in functie van de visie operationele beleidskeuzes voor de middellange termijn en bijhorende actieprogramma's voor hetzij een thema hetzij een gebiedsdeel. Beleidskaders beschrijven onder meer hoe en met wie de gewenste ruimtelijke ontwikkeling wordt gerealiseerd.

Figuur 1-1 Elementen van een Beleidsplan Ruimte

Zoals decretaal vastgelegd, omvat een beleidsplan ruimte ook een *actieprogramma*, gericht op de uitvoering van de beleidskaders.

Het Beleidsplan Ruimte is erop gericht samenhang te brengen in de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van beslissingen in de ruimtelijke ordening. Het is realisatiegericht. Geen van de onderdelen van een Beleidsplan Ruimte heeft verordenende kracht.

In hoofdstuk 2 *Omschrijving van de conceptnota van het Beleidsplan Ruimte* van deze kennisgeving wordt nader ingegaan op de verschillende uitdagingen, overkoepelende ambities en doelstellingen waartoe de stad zich zal engageren.

1.4 Toetsing van het Beleidsplan Ruimte Lokeren aan de m.e.r.-plicht

De Europese plan-m.e.r.-Richtlijn 2001/42/EG "Betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's" bepaalt voor welke plannen en programma's een milieueffectenbeoordeling noodzakelijk is en waaraan deze milieueffectenbeoordeling moet beantwoorden. Deze richtlijn werd uitgevaardigd om een hoog niveau van milieubescherming te bekomen en er voor te zorgen dat milieuoverwegingen tijdens de voorbereiding en ontwikkeling van plannen en programma's geïntegreerd zouden worden. De milieueffectenbeoordeling heeft dus als doel om reeds tijdens de opmaak van het plan of programma in te schatten welke milieueffecten ten gevolge van het plan of programma veroorzaakt kunnen worden zodat het plan of programma nog bijgestuurd kan worden alvorens het definitief vastgesteld wordt.

Artikel 4.3 van deze Europese plan-m.e.r.-richtlijn (2001/42/EG) stelt: "Voor plannen en programma's die deel uitmaken van een hiërarchie van plannen en programma's³ houden de lidstaten, om overlapping van beoordelingen te voorkomen, rekening met het feit dat de beoordeling, overeenkomstig deze richtlijn, op verschillende niveaus van de hiërarchie wordt uitgevoerd. ..."

In Vlaanderen is de m.e.r.-regelgeving verder uitgewerkt in het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid van 5 april 1995 (DABM) en in het besluit van de Vlaamse regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's. De bepaling of een plan of programma onder de plan-m.e.r.-plicht valt, gebeurt in drie stappen:

STAP 1 Valt het plan onder de definitie van een plan of programma zoals gedefinieerd in het Decreet Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid (DABM)?

Hiervoor moeten drie voorwaarden gelijktijdig vervuld zijn:

- Decretale of bestuursrechtelijke bepalingen moeten voorschrijven dat een plan of programma wordt opgesteld en/of vastgesteld.
=> *De opmaak van een Beleidsplan Ruimte wordt voorgeschreven in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO).*
- Het moet gaan om een plan of programma dat door een instantie op regionaal, provinciaal of lokaal niveau is opgesteld.
=> *Het Beleidsplan Ruimte wordt opgesteld door stad Lokeren.*
- Het plan of programma moet via een instantie op regionaal, provinciaal of lokaal niveau worden vastgesteld.
=> *Het Beleidsplan Ruimte wordt definitief vastgesteld door de gemeenteraad.*

Het Beleidsplan Ruimte Lokeren voldoet bijgevolg aan de voorwaarden van een plan of programma in de zin van het DABM.

³ In Vlaanderen worden ruimtelijke beleidsplannen op gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau opgemaakt

STAP 2 Valt het plan onder het toepassingsgebied van het DABM ?

Dit is het geval indien:

- Het plan het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project; of
- Het plan mogelijk betekenisvolle effecten heeft op speciale beschermingszones waardoor een passende beoordeling vereist is.

Er moet worden vastgesteld dat een Beleidsplan Ruimte geen verordenende kracht heeft en dus in principe geen beoordelingsgrond vormt voor vergunningsaanvragen. Dat was ook zo voor ruimtelijke structuurplannen; de VCRO vermeldde dit principe expliciet. Anders dan bij de ruimtelijke structuurplannen stelt de VCRO echter dat ruimtelijke beleidskaders wel doorwerken naar vergunningsaanvragen voor eigen projecten van de overheid (zie artikel 2.1.2 §1 en §3 van de VCRO). Ook kan een beleidsplan conform artikel 68, 2de lid, 7° OVD een reden vormen voor het verlenen van een tijdelijke omgevingsvergunning in plaats van de principiële vergunning voor onbepaalde duur. Bijgevolg vormt een Beleidsplan Ruimte in een beperkt aantal gevallen wel degelijk een beoordelingsgrond voor vergunningsaanvragen.

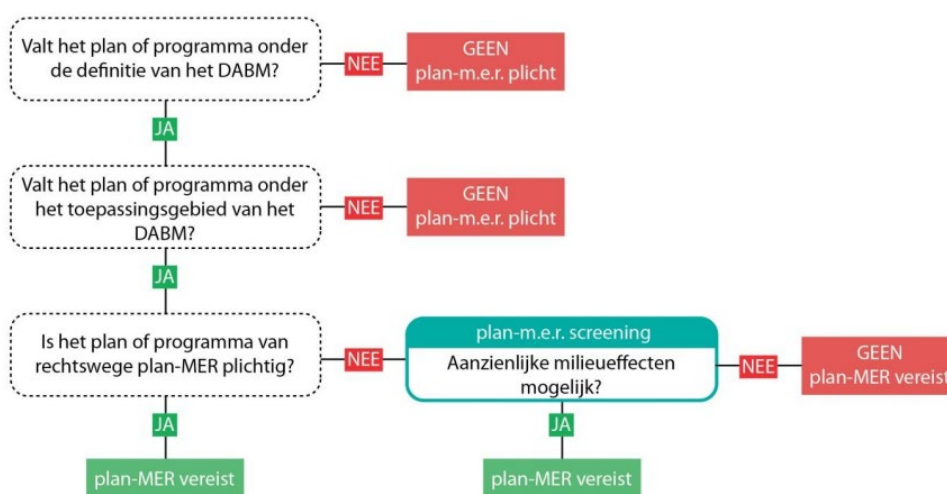
Het Beleidsplan Ruimte Lokeren kan met de beleidskaders bijgevolg het kader vormen voor de toekenning van een vergunning voor een project.

STAP 3 Valt het plan onder de plan-m.e.r.-plicht ?

Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- Plannen die ‘van rechtswege’ plan-m.e.r.-plichtig zijn (geen voorafgaande ‘screening’ vereist):
  1. Plannen die het kader vormen voor projecten uit bijlage I, II of III van het Besluit van de Vlaamse Regering (BVR) van 10 december 2004 (project-m.e.r.-plicht) én niet het gebruik regelen van een klein gebied op lokaal niveau noch een kleine wijziging inhouden én betrekking hebben op landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme en ruimtelijke ordening of grondgebruik;
  2. Plannen waarvoor een passende beoordeling vereist is én niet het gebruik regelen van een klein gebied op lokaal niveau noch een kleine wijziging inhouden;
- Plannen die niet onder de vorige categorie vallen en waarvoor geval per geval moet geoordeeld worden of ze aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben (‘screeningplicht’)
- Plannen voor noodsituaties (zijn niet plan-m.e.r.-plichtig)

We kunnen besluiten dat het Beleidsplan Ruimte Lokeren plan-m.e.r.-plichtig is van rechtswege. Gezien het grondgebied van stad Lokeren niet kan worden beschouwd als een klein gebied van lokaal niveau en het beleidsplan geen ‘kleine wijziging’ inhoudt wordt een plan-MER opgemaakt.

Figuur 1-2 Bepaling van de plan-MER plicht (Bron: Algemeen Richtlijnenboek).

Naast bovenstaande elementen tonen volgende argumenten bijkomend aan dat milieueffectbeoordelingen op strategisch niveau een goede keuze kan zijn (Departement Omgeving):

- Ten eerste biedt een dergelijke strategische milieubeoordeling **bijkomende invalshoeken** bij het onderzoek. Ze levert bevestiging of verantwoording van keuzes, of kan tot een weloverwogen bijsturing van keuzes leiden. Daarnaast kan de milieubeoordeling aanbevelingen bevatten voor de verdere detaillering.
- Ten tweede is de keuze voor het uitvoeren van een effectbeoordeling van het Beleidsplan Ruimte een logische toepassing van het “**tiering-principe**”. Dit principe houdt in dat de milieubeoordeling gebeurt in elke fase van de “trechtering” van beleidsbeslissingen, aangezien een concrete keuze voor een ruimtelijke ingreep voorafgegaan wordt door een keten van beslissingen op een telkens abstracter niveau.

1.5 Planproces van het Beleidsplan Ruimte en de bijhorende milieueffectrapportage

1.5.1 Proces van totstandkoming van het Beleidsplan Ruimte Lokeren

De stad Lokeren werkt aan de opmaak van het ‘Beleidsplan Ruimte Lokeren’ overeenkomstig art. 2.1.1 t.e.m. 2.1.4 en art. 2.1.8 t.e.m. 2.1.10 van de VCRO en het besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2018 houdende de nadere regels voor de opmaak, de vaststelling en de herziening van ruimtelijke beleidsplannen.

Het Beleidsplan Ruimte is ter vervanging van de het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Lokeren (2005). Het proces bestaat uit verschillende fases: conceptnota, voorontwerp, ontwerp, vaststelling. De conceptnota wordt ter inzage gelegd van het publiek, en het ontwerp van ruimtelijk beleidsplan wordt onderworpen aan een openbaar onderzoek.

Op 22 februari 2021 werd door de gemeenteraad van Lokeren het bestek goedgekeurd tot de opmaak van een Beleidsplan Ruimte voor Lokeren Moerbeke als vervanging van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Lokeren van 2005.

De eigenlijke start voor de opmaak van de strategische visie werd gegeven begin 2023. Om effectief tot een breed gedragen beleidsdocument te komen, werd hierbij ook een brede en heldere overleg- en participatiestructuur uitgestippeld voor het volledige traject. Het volledige traject bestaat uit verschillende fases (verkenningfase, voorontwerp, ontwerp...), die telkens bestaan uit twee grote luiken, nl. 'creatie' en 'participatie'. In het creatie-luik zoekt een projectgroep intern naar een sterke inhoudelijke basis. Deze wordt in het participatie-luik telkens co-creatief voorgelegd aan een brede groep van actoren in een participatieronde.

In de verkenningfase werden twee werksessies georganiseerd rond projecten en lacunes en werden eerste conclusies uit onderzoeksnota's gepresenteerd aan de denktank (1 maart 2023) en maatschappelijke klankbordgroep (29 maart 2023). Op de denktank waren de interne stadsdiensten, adviesraden en leden van de GECORO aanwezig. Voor deelname aan de maatschappelijke klankbordgroep werden verschillende maatschappelijke stakeholders uitgenodigd ter vertegenwoordiging van de middenstand, bedrijven, onderwijs, verenigingen, etc. De resultaten van de werksessies zorgden voor aanvullende inzichten over projecten die gerelateerd kunnen worden met het beleidsplan, maar ook en vooral over eventuele ontbrekende elementen en elementen die in het beleidsplan aan bod moeten komen. Met deze input zijn de leden van de projectgroep aan de slag gegaan en werd toegewerkt naar een strategische visie, die vorm krijgt in een conceptnota.

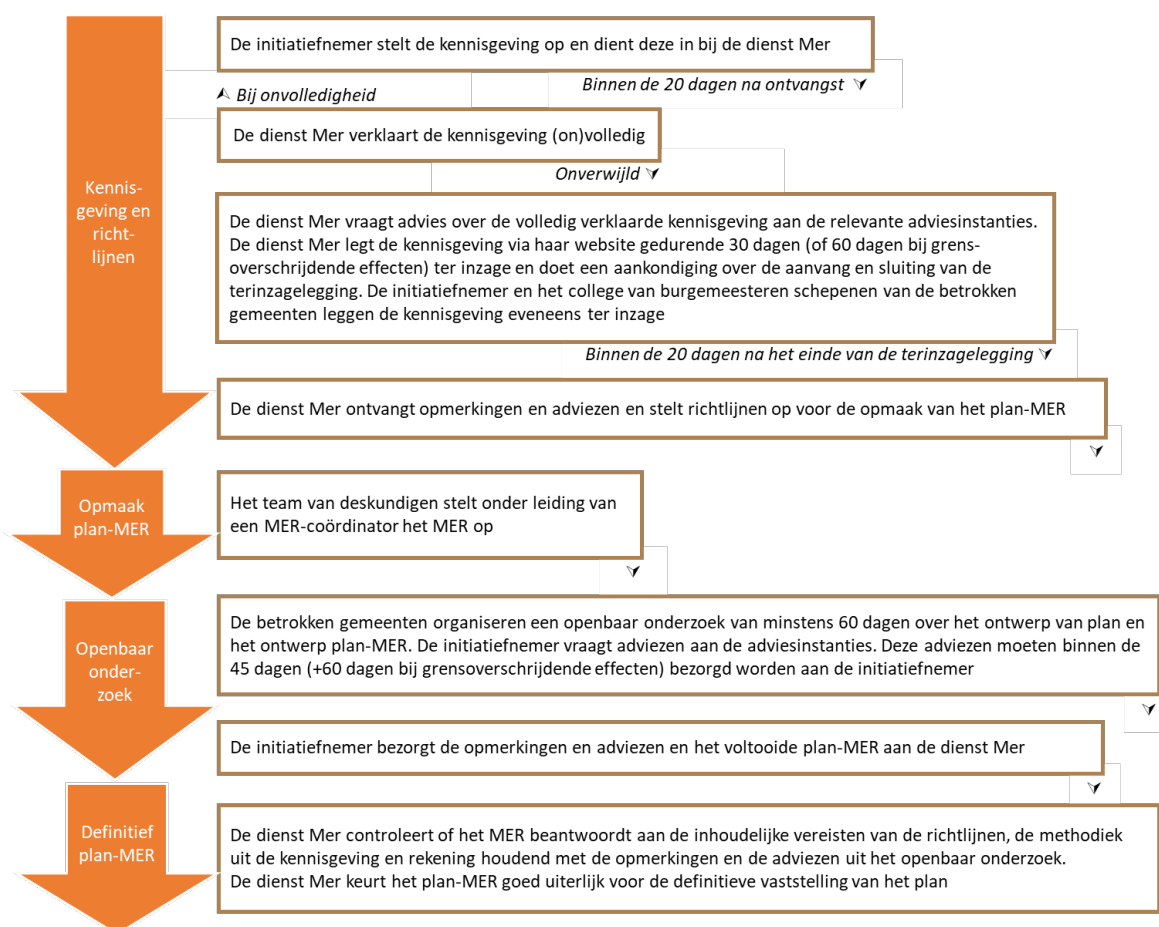
Op resp. 25 en 26 april 2023 namen Lokeren en Moerbeke de principiële beslissing om tot een gemeentelijke fusie over te gaan. De fusie betekent dat ook het grondgebied van Moerbeke mee opgenomen dient te worden. Gemeente Moerbeke had een goedgekeurd structuurplan van 2011 en maakte al een toekomstvisie 'Masterplan 2050'.

Doorheen het fusietraject werd achter de schermen en in nauwe samenspraak van het studiebureau met beide fusiegemeenten nog verder gewerkt aan de opmaak van de conceptnota, maar er is gewacht tot de opstart van de nieuwe bestuursploeg van de fusiegemeente in januari 2025 om formeel tot goedkeuring over te gaan.

Na goedkeuring door het College van Burgemeester en Schepenen van de definitieve conceptnota en kennisgevingsnota kunnen de nota's ter inzage gelegd worden van de gemeenteraad, GECORO, team Omgevingseffecten, Departement Omgeving, Provincie Oost-Vlaanderen, de buurgemeenten en het brede publiek. Binnen deze periode wordt ook een interactief infomoment georganiseerd om het publiek te raadplegen en opmerkingen en bedenkingen te capteren. Op basis van de conceptnota zal na de adviesronde en inspraak van het publiek een voorontwerp van het Beleidsplan Ruimte Lokeren opgesteld worden dat zal bestaan uit een strategische visie en een of meerdere beleidskaders. Na een tweede adviesronde zal dit resulteren in een ontwerp Beleidsplan Ruimte Lokeren. Het voorlopig vastgesteld ontwerp wordt in openbaar onderzoek gebracht gedurende een periode van 90 dagen, waarna het Beleidsplan Ruimte Lokeren op basis van de ontvangen adviezen en inspraakreacties van het publiek definitief vorm zal krijgen en door de gemeenteraad vastgesteld worden.

1.5.2 Plan-MER procedure

De procedure voor de opmaak van het plan-MER loopt in de tijd parallel met de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Lokeren. Figuur 1-3 geeft een overzicht van de generieke plan-m.e.r.-procedure.

Figuur 1-3 Schema procedure m.e.r. voor plannen en programma's (plan-MER) volgens het DABM (Bron: Departement Omgeving).

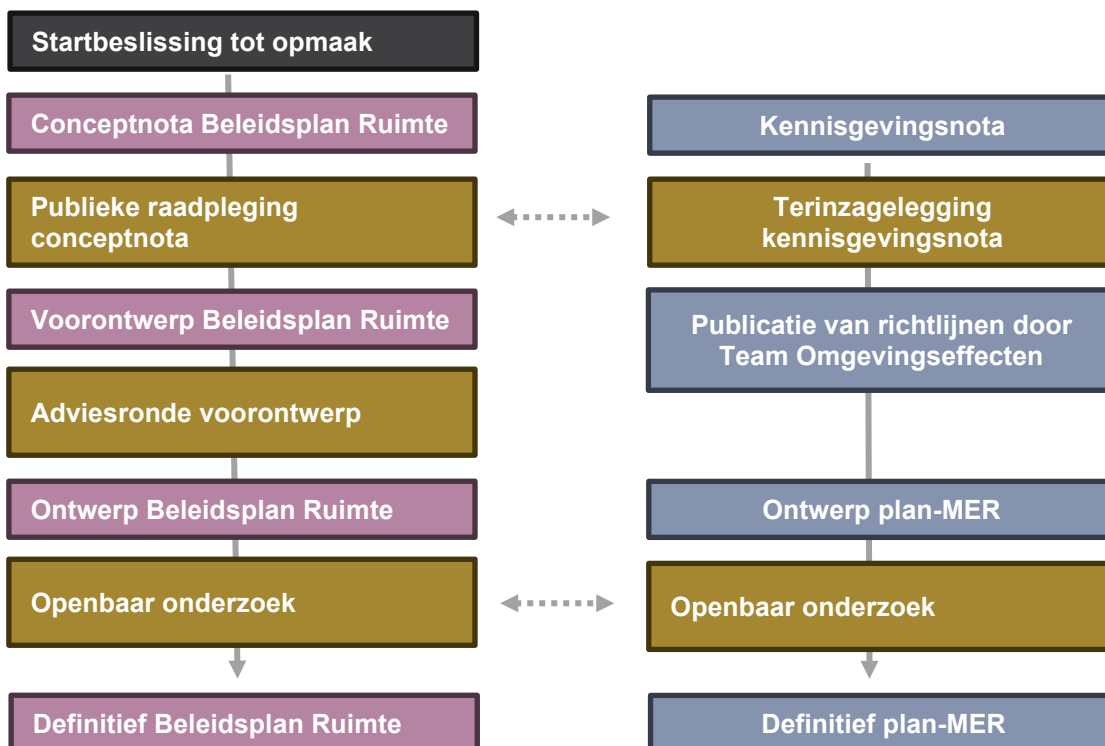
Het plan-MER wordt zo optimaal mogelijk ingepast in de procedure voor het Beleidsplan Ruimte Lokeren, waarbij er een constante inhoudelijke wisselwerking tussen beide plannen is. In onderstaande figuur (Figuur 1-4) wordt de koppeling tussen de plan-m.e.r.-procedure en de procedure voor de opmaak van het Beleidsplan Ruimte schematisch aangeduid. De wisselwerking houdt onder andere in dat:

- de adviesronde en publieke raadpleging voor de conceptnota van het ruimtelijk beleidsplan en de consultatie voor de kennisgeving van het plan-MER parallel georganiseerd en inhoudelijk op elkaar afgestemd werden;
- de input uit de adviesronde van het voorontwerp Beleidsplan Ruimte meegenomen wordt in de opmaak van het ontwerp plan-MER;
- het openbaar onderzoek over het ontwerp Beleidsplan Ruimte en het ontwerp plan-MER samen verloopt (cf. art. 4.2.11§1 uit het DABM).

Dit betekent dat er niet eerst een ontwerp van Beleidsplan Ruimte Lokeren wordt gemaakt dat daarna pas aan een milieueffectenbeoordeling wordt onderworpen, maar dat de milieueffectenbeoordeling parallel verloopt aan het totstandkomingsproces van het ruimtelijk beleidsplan en iteratief het planningsproces informeert. Deze wisselwerking loopt vanaf de

opmaak van conceptnota en kennisgeving tot aan de definitieve vaststelling van het Beleidsplan Ruimte Lokeren.

De goedkeuring van het definitief plan-MER moet evenwel gebeuren voor de definitieve vaststelling van het Beleidsplan Ruimte (art. 4.2.11, §4 DABM).

Figuur 1-4 Schema procedure m.e.r. parallel aan de procedure voor het Beleidsplan Ruimte.

De bedoeling van de milieueffectrapportage is dat relevante (milieu)informatie wordt aangereikt in de fase van de uitwerking van het Beleidsplan Ruimte Lokeren, dat voorstellen, opties en keuzes beoordeeld worden op hun milieueffecten en dat eventuele voorstellen voor bijsturing en aanbevelingen voor de uitvoering ervan worden geformuleerd en meegenomen voor het plan definitief vastgesteld wordt.

Voorliggend document vormt dus de **kennisgeving** van de start van de plan-m.e.r.-procedure voor het Beleidsplan Ruimte Lokeren.

De kennisgeving is een document dat de doelstellingen en inhoud van het Beleidsplan Ruimte Lokeren omschrijft en aangeeft hoe het onderzoek in het kader van het plan-MER zal gevoerd worden; met name *wat* onderzocht zal worden en *hoe* dat zal gebeuren. De kennisgeving is een belangrijk element in de actieve openbaarheid van het plan-MER. Ze geeft het brede publiek en de adviesinstanties de kans om kennis te nemen van het programma en te reageren op de *beoordelingscriteria* en *onderzoeksmethodes* van het plan-MER. De reacties op de kennisgeving zijn sturend voor het vervolg van het onderzoek.

1.5.3 Hoe kan u uw stem laten horen?

Relevante inspraakreacties in de fase van de kennisgeving houden verband met reikwijdte, detailleringniveau en de aanpak van het plan-MER. Zo kunnen de reacties betrekking hebben op:

- Mogelijke milieueffecten waarvan in de kennisgeving vermeld wordt dat ze niet onderzocht zullen worden;
- Bepaalde aandachtspunten en gebieden waarop het Beleidsplan Ruimte Lokeren een impact kan hebben en waarvan de kennisgeving geen melding maakt.

Ontvangen inspraakreacties en adviezen die betrekking hebben op de conceptnota van het Beleidsplan Ruimte Lokeren zelf⁴ worden doorgestuurd naar de opstellers van het Beleidsplan Ruimte zelf. Deze inspraakreacties en adviezen zullen behandeld worden binnen de procedure van het Beleidsplan Ruimte zelf.

De initiatiefnemer van het Beleidsplan Ruimte Lokeren is de stad Lokeren:

*Groentemarkt 1
9160 Lokeren*

De inspraakperiode (terinzagelegging) loopt van **X tot en met X**. De kennisgeving en de bijhorende inspraakperiode worden aangekondigd op de website van de stad en van het Team Omgevingseffecten.

De volledig verklaarde kennisgeving kan via de volgende kanalen worden geraadpleegd:

- op de website van het Team Omgevingseffecten van het Departement Omgeving (<https://www.lne.be/milieueffect-rapportage>)
- op de website van de stad Lokeren
- in het stadhuis van Lokeren

Inspraakreacties kunnen bezorgd worden aan het Team Omgevingseffecten (Koning Albert II Laan 20/8, 1000 Brussel of mer@vlaanderen.be)

1.5.4 Wat gebeurt er met de inspraakreacties?

Het Team Omgevingseffecten van het departement Omgeving bundelt de inspraakreacties op deze kennisgeving, samen met de ingekomen adviezen van de geraadpleegde adviesinstanties. Als het Team Omgevingseffecten dat nodig acht kan het de inspraakreacties en adviezen bespreken op een richtlijnenvergadering, waarop behalve de initiatiefnemer ook de verschillende adviesinstanties worden uitgenodigd.

Het Team Omgevingseffecten neemt een beslissing inzake de richtlijnen voor het opstellen van het milieueffectrapport en bezorgt deze aan de initiatiefnemer en de betrokken instanties binnen 20 dagen na het einde van de terinzagelegging van de kennisgeving. Deze richtlijnen zijn een openbaar document en zullen beschikbaar zijn op de website www.mervlaanderen.be.

⁴ Inspraak reacties zoals “ik ben tegen het plan”, “ik wil niet dat plan doorgaat ...”, bieden geen inhoudelijke meerwaarde voor het milieuonderzoek.

1.5.5 Doorwerking van het plan-MER in de verdere besluitvorming over het Beleidsplan Ruimte Lokeren

Het plan-MER ondersteunt de besluitvorming met betrekking tot het Beleidsplan Ruimte Lokeren.

In de eerste plaats gebeurt dit door een ondersteuning en samenwerking tijdens de periode waarin het Beleidsplan Ruimte, vertrekkende van de conceptnota, vorm krijgt. Ondersteuning vanuit de milieueffectrapportage gebeurt aan de hand van een parallel en iteratief proces, waarbij de MER-deskundigen de verschillende opties die voorliggen beoordelen naarmate ze vorm krijgen. Op die manier zorgt de milieubeoordeling voor een optimalisatie (in termen van impact op het milieu en het bereiken van doelstellingen op vlak van verbetering van milieu en klimaat) van de keuzes die het Beleidsplan Ruimte maakt. Tezelfdertijd krijgt ook het milieueffectenrapport vorm en is er een duidelijke rapportage inzake de milieubeoordeling op strategisch niveau.

Het resultaat is een Beleidsplan Ruimte Lokeren dat inherent de bezorgheden die kunnen bestaan met betrekking tot de impact van het plan op het milieu in rekening brengt. Het gaat daarbij overigens zeker niet alleen om negatieve effecten: de wisselwerking tussen planvorming en milieueffectrapportage moet er ook toe bijdragen de positieve effecten die het plan heeft te maximaliseren en de synergie tussen deze effecten zo groot mogelijk te maken.

Naast deze fase, waarbij de besluitvorming met betrekking tot de inhoud van het plan vorm krijgt, mede onder invloed van de milieueffectrapportage, volgt een formele fase, waarbij het ontwerp Beleidsplan Ruimte Lokeren en het ontwerp plan-MER samen in openbaar onderzoek gaan. Op basis van bezwaren en inspraakreacties tijdens dit openbaar onderzoek worden zowel het plan-MER als het Beleidsplan Ruimte Lokeren eventueel nog aangepast. Het plan houdt daarbij rekening met de resultaten van eventuele wijzigingen aan de milieueffectbeoordeling.

Bij de definitieve goedkeuring van het Beleidsplan Ruimte Lokeren wordt aangegeven hoe en op welke punten het Beleidsplan Ruimte rekening heeft gehouden met de bevindingen van de milieueffectrapportage en wat dus de rol is geweest van de milieueffectrapportage in de besluitvorming van het plan.

In het plan-MER wordt aangegeven welke stappen werden doorlopen en op welke manier en op welke punten het Beleidsplan Ruimte Lokeren in de loop van het interactieve proces is aangepast op basis van de inzichten die aangeleverd werden door de MER-deskundigen.

2 Omschrijving van de conceptnota van het Beleidsplan Ruimte Lokeren

Het Beleidsplan Ruimte Lokeren is een toekomstplan dat richting geeft aan het ruimtelijk beleid en acties beschrijft die de stad in de toekomst zal opzetten. Het bestaat uit een strategische visie, die de leidende lange termijnprincipes (met 2040 als planhorizon) voor de ruimte van Lokeren omvat, en twee beleidskaders (BK Bloeiende stad en levendige landelijke kernen én BK Sterke open ruimte met Durme en Moervaart als dragers), die deze principes vertalen naar concrete strategieën voor realisaties op middellange termijn. Aan deze beleidskaders worden vervolgens gerichte actieprogramma's gekoppeld. Het Beleidsplan Ruimte zal de Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplannen (2005, 2011) vervangen.

De conceptnota is een belangrijke eerste procedurele stap om te komen tot het Beleidsplan Ruimte Lokeren. Zij bundelt op strategisch niveau de uitdagingen, ambities en visie voor de

ruimtelijke ontwikkeling en het ruimtelijk beleid van Lokeren. Die vormen de basis voor de verdere uitwerking in ruimtelijke beleidskaders en hieraan gekoppelde actieprogramma's in de volgende stappen van het proces van het Beleidsplan.

2.1 Uitdagingen

De conceptnota omschrijft de voornaamste opgaves voor het ruimtelijk beleid van. Deze bestaan uit onderstaande uitdagingen:

1. Ruimte optimaal benutten

- Vele ruimtevragen, beperkte ruimte
- Ruimtebeslag en verharding
- Belang van groen en publieke ruimte

2. Groeiende en veranderende woonnoden

- Groei aantal inwoners en gezinnen
- Veranderende demografie en sociale mix
- Woonbehoeften en type woningen
- Basisvoorzieningen afstemmen op de groei

3. Identiteit bewaren en versterken

- Diversiteit aan kernen bewaren
- Erfgoed en beeldkwaliteit

4. Klimaat- en energietransitie

- Renovatie en energiezuinige gebouwen
- Ruimte voor hernieuwbare energie
- Droogte en wateroverlast

- Wetlands en bossen
- Hittestress

5. Landbouw en natuur op elkaar afstemmen

- Landbouw(grond) onder druk
- Landbouw in transitie
- Biodiversiteit onder druk

6. Duurzame mobiliteit

- Modal shift
- Verkeersveiligheid en leefbaarheid

7. Ruimte voor recreatie

- Missing links in het zacht netwerk
- Nood aan extra ruimte voor sport en ontspanning

8. Het juiste bedrijf op de juiste plek

- Sterk economisch profiel
- Bedrijven op zoek naar ruimte
- Winkelshift en bedrijvige kernen
- Belevingseconomie

2.2 Overkoepelende ambities en doelstellingen

Vanuit de uitdagingen werden de volgende ambities met bijhorende ruimtelijke ontwikkelingsprincipes uitgewerkt:

1. Stad en dorpen in een prachtig open landschap

- Stadskern van Lokeren vangt meeste stedelijke groei op
- Belang van Masterplan 2050 voor Moerbeke
- Open landschap van Durme en Moervaart

2. Durme en Moervaart als landschapsverbindende en klimaatrobuuste waterlopen

- Fysische structuur als basis voor ontwikkelingen in kernen en open ruimte
- Duurzame waterstrategie
- Troeven uitspelen i.f.v. zachte recreatie

3. Landbouw en natuur als beheerders van het landschap

- Open ruimte open houden
- Ruimtelijke visie op duurzame landbouw
- Kwalitatief beheren van de open ruimte
- Versterken van het historisch landschap

4. Samenhangend netwerk van stad, kernen en gehuchten

- Duurzaam ruimtegebruik
- Woonbeleid in functie van woonbehoeften
- Versterken van de identiteit
- Samenhangend netwerk

5. Levendige en gezonde buurten

- Inzetten op blauwgroene publieke ruimte
- Nabijheid van voorzieningen
- Investeren in het winkelhart en dorpsvoorzieningen
- Versterken van de sociale samenhang en het verenigingsleven
- Ruimte voor sport en ontspanning
- Actieve en duurzame mobiliteit

6. Erfgoed en beeldkwaliteit als troeven

- Unieke identiteit van de kernen uitspelen
- Onroerend erfgoed herwaarderen

7. Iedereen mee in de klimaat- en energietransitie

- Inzetten op energie, water, biodiversiteit

8. Ruimte voor ondernemen, op de juiste plek

- Investeren in duurzame ruimte voor economie
- Verweven waar het kan, scheiden waar het moet
- Optimaliseren van het bedrijventerreinmanagement
- Vestiging van baanwinkels

2.3 Beleidskaders

De strategische visie vormt de basis voor de verdere uitwerking in ruimtelijke beleidskaders en hieraan gekoppelde actieprogramma's in de volgende stappen van het proces van het Beleidsplan Ruimte.

De stad en gemeente schuift twee ruimtelijke beleidskaders naar voor:

1. Bloeiende stad en levendige landelijke kernen

Ruimtelijke strategieën waar o.a. wordt op ingezet :

- Groei opvangen in de kernen
- Verdichting in lijn met de identiteit van de kern
- Voorzieningen op maat van het kerntype
- Nabijheid van voorzieningen
- Duurzame mobiliteitsoplossingen i.f.v. kwaliteitsvolle verdichtingsprojecten
- Hoogwaardig fietsnetwerk om kernen met elkaar te verbinden
- Sport en ontspanning in een gezonde leefomgeving
- Ondernemingen kansen geven: verweven als het kan, scheiden als moet

2. Sterke open ruimte met Durme en Moervaart als dragers

Ruimtelijke strategieën waar o.a. wordt op ingezet :

- Open ruimte vrijwaren voor landbouw, water en natuur
- Fysisch systeem als ruimtelijke drager
- Diverse landbouwtypes kansen geven
- Natuur verbinden en versterken
- Recreatief fietsen, wandelen en varen doorheen het landschap
- Hernieuwbare energie enkel op de juiste plek

3 Algemene methodologische aandachtspunten voor de milieubeoordeling

3.1 Doel van de strategische milieubeoordeling

Zoals eerder gesteld heeft het plan-MER op strategisch niveau in eerste instantie tot doelstelling om de positieve en negatieve gevolgen van het Beleidsplan Ruimte Lokeren op vlak van milieu op hoofdlijnen in beeld te brengen. Dit doen we door de principiële beleidskeuzes (strategische visie en beleidskaders) uit dit plan te beoordelen op hun effecten op het milieu (in de brede zin van het woord). Door de strategische milieubeoordeling helpen we het Beleidsplan Ruimte Lokeren te ontwikkelen door milieuaspecten mee te betrekken in het proces en zo tot meer duurzame oplossingen te komen en een optimale milieubescherming na te streven. Op die manier wordt de milieueffectrapportage ook als zinvol gepercipieerd en als een verrijking bij het opmaken van het Beleidsplan Ruimte Lokeren.

Gezien de beleidskaders een concretere vertaling vormen van de strategische visie onder de vorm van operationele beleidskeuzes zal de milieubeoordeling in het plan-MER zich in eerste instantie focussen op deze beleidskaders en de bijhorende actieprogramma's. Het milieuonderzoek zal het ruimtelijk beleid op zich niet beoordelen, maar zal wel nagaan in welke mate de operationele beleidskeuzes bijdragen tot het behalen van de vooropgestelde doelstellingen en of er operationele beleidskeuzes contraproductief werken inzake het behalen van de vooropgestelde doelstellingen. Voor de strategische visie zal een beperkte milieueffectbeoordeling gebeuren waarbij de focus ligt op de doorkijk naar de langere termijn. Door de milieubeoordeling op strategisch niveau van de beleidskaders wordt impliciet de strategische visie mee op milieueffecten beoordeeld.

3.2 Methodiek op maat

3.2.1 Afbakenen van het studiebereik

Het afbakenen van het studiebereik moet ertoe bijdragen dat gefocust wordt op de essentie. Op die manier wordt het studiewerk toegespitst op die zaken die er echt toe doen in functie van een onderbouwde besluitvorming met betrekking tot het Beleidsplan Ruimte.

Het 'studiebereik' van de milieueffectrapportage wordt meestal ook gezien in termen van tijd, ruimte en mogelijke alternatieven. Deze oefening zal dus ook het volgende omvatten:

- het vastleggen van de referentiesituatie (cfr. §3.3)
- het afbakenen van het plan (cfr. hoofdstuk 2)
- Alternatieven (§3.5)
- Het afbakenen van het studiegebied en eventueel van aandachtspunten binnen dit studiegebied (cfr. hoofdstuk 4)
- De onderzoeks- en beoordelingsmethodiek (§3.4 en hoofdstuk 4)

Het afbakenen van het studiebereik heeft in deze context twee dimensies:

- enerzijds wat we gaan bestuderen (welke effecten zijn mogelijk relevant?)
- anderzijds hoe we dat gaan doen (welke methodes gebruiken we?)

3.2.2 Diepgang van de milieubeoordeling (onderzoeksniveau)

De beoordeling die in het kader van het plan-MER voor het Beleidsplan Ruimte van Lokeren zal opgemaakt worden is bij uitstek een strategische effectbeoordeling. De nadruk ligt op effecten die relevant zijn voor de besluitvorming over het Beleidsplan Ruimte.

Concreet betekent dit onder meer dat in het milieueffectrapport in de eerste plaats zal gebruik gemaakt worden van bestaande gegevens (er worden bv. geen metingen uitgevoerd), dat de effectbeschrijving en -beoordeling overwegend niet-kwantitatief zal zijn, en dat er geen uitspraken zullen gedaan worden op een hoog ruimtelijk detailniveau. Dit houdt ook in dat de onzekerheid op bepaalde uitspraken groter kan zijn dan het geval zou zijn bij een milieueffectbeoordeling met het detailniveau van een project.

De inzet van modellen (bijvoorbeeld geluids- of luchtkwaliteitsmodellen) heeft op het strategisch niveau van het Beleidsplan Ruimte weinig zin. Het zou slechts leiden tot een 'vals' gevoel van nauwkeurigheid, vermits de inputgegevens om de impact van het plan op een correcte manier te modelleren ontbreken. Deze details zijn overigens ook niet nodig om een goed (strategisch) beeld te krijgen van de milieu-impact van het Beleidsplan Ruimte.

Er moet opgemerkt worden dat het plan-MER voor het Beleidsplan Ruimte niet de "laatste kans" vormt om een milieueffectbeoordeling uit te voeren. Naarmate het Beleidsplan Ruimte doorwerkt in ruimtelijke uitvoeringsplannen, andere plannen en, uiteindelijk, projecten, zullen andere en meer gedetailleerde milieueffectrapporten uitgewerkt worden. Er is dus voldoende garantie dat uiteindelijk de volledige impact van het plan op een voldoende gedetailleerde manier in beeld zal worden gebracht.

Het MER zal de milieugevolgen (positief en negatief) van de operationalisering van het Beleidsplan Ruimte in beeld brengen. De aard van de effecten valt in de meeste gevallen helder te omschrijven. Hoe belangrijk die effecten zijn hangt echter ook af van onder meer de evolutie van externe factoren. Om die reden zullen we bij de beschrijving van de effecten steeds aangeven binnen welke marges we effecten kunnen verwachten, en onder welke voorwaarden de beschreven effecten inderdaad tot uiting zullen komen.

3.2.3 Beoordelingskader

Gezien voorliggend milieueffectenonderzoek een onderzoek op strategisch niveau is, zijn in deze fase van het onderzoek niet alle milieudisciplines/effectengroepen relevant. Om een onderscheid te maken tussen wat wel en niet relevant is in voorliggend milieuonderzoek wordt een selectie gemaakt van de meest relevante aspecten binnen de milieudisciplines die toelaten om de beleidskaders uit het Beleidsplan Ruimte te beoordelen op milieueffecten. Het milieuonderzoek heeft echter niet tot doel om het ruimtelijk beleid zelf te beoordelen. De focus ligt op de relevante milieuthema's op een strategisch niveau.

Om deze 'scoping' te kunnen maken zijn onder meer volgende overwegingen relevant:

- Kan het **ruimtelijk beleid** een wezenlijke impact hebben op het milieuaspect?
- Kan een beleid op **gemeentelijk niveau** een wezenlijke impact hebben op het milieuaspect?
- Is het milieuaspect relevant gelet op de **aard en het detailleringsniveau** van het plan? Enkel de aspecten die op niveau van een beleidsplan (strategische visie en beleidskaders) en de eruit voortkomende acties relevant en onderscheidend zijn, worden meegenomen.

Vanuit de ambitie om met het Beleidsplan Ruimte een duurzame ontwikkeling te faciliteren wordt bij opmaak van het beoordelingskader de link gelegd met de agenda voor duurzame ontwikkeling die de Verenigde Naties (VN) in het najaar van 2015 in een resolutie uittekende. De ambities van deze agenda zijn vastgelegd in 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (of Sustainable Development Goals - SDG's) die sinds 2015 door de verschillende landen geleidelijk aan worden geconcretiseerd in beleidsplannen op verschillende beleidsniveaus⁵.

De SDG's zorgen voor een evenwicht tussen de drie dimensies van duurzame ontwikkeling, zijnde de economische, sociale en ecologische dimensie. Vanuit deze optiek komen we tot een set van thema's die een geïntegreerde milieubeoordeling van de ruimtelijke beleidsplannen mogelijk maken. De SDG's die de VN uittekende en die in de landen verder geconcretiseerd zijn, gebruiken we als inspiratiebron voor het definiëren van de thema's in functie van de geïntegreerde milieubeoordeling. Voor de milieubeoordeling van het ruimtelijk beleid op gemeentelijk niveau zijn we van mening dat er voor 10 van de 17 SDG's een link met milieueffectrapportage kan worden gelegd. De overige 7 SDG's hebben ons inziens geen directe link met de milieubeoordeling. Zie onderstaande Figuur 3-1.

Figuur 3-1 10 SDG's met link milieueffectrapportage

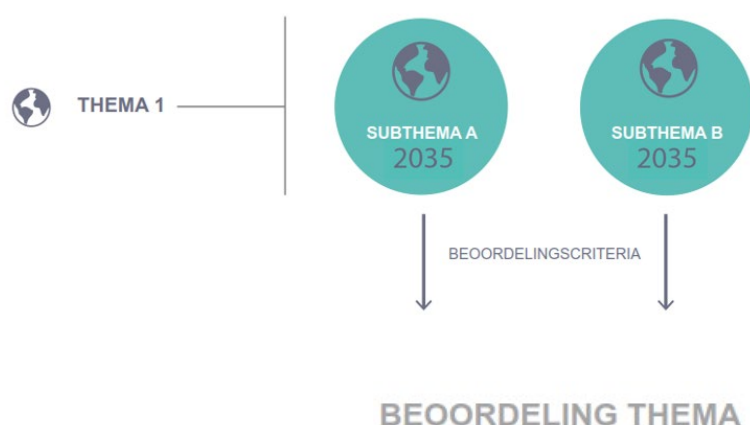
Op basis van de Mer-disciplines, zoals gekend in kader van de erkenning van Mer-deskundigen en de relevante SDG's, worden zes milieuthema's gedefinieerd die we verder hanteren in voorliggend milieuonderzoek. Zie onderstaande Figuur 3-2.

Figuur 3-2 link SDG's – milieuthema's

⁵ De doorvertaling van de SDG's op Vlaams niveau zit vervat in het Vlaams doelstellingenkader Vizier 2030 (<https://do.vlaanderen.be/visionota-vizier-2030-een-2030-doelstellingenkader-voor-vlaanderen>). Ook heel wat gemeenten hanteren de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen als kapstok voor gemeentelijke beleidsplannen (zie <https://www.sdgs.be/nl/sdgs>)

Elk thema wordt opgebouwd door enkele subthema's die allen passen binnen het thema. De subthema's zijn op basis van 'expert judgement' ondergebracht binnen een bepaald thema. De thema's en subthema's die we hebben gedefinieerd zijn geen afgesloten "hokken", er bestaan tal van relaties tussen de verschillende thema's, subthema's en beoordelingscriteria (zie Figuur 3-3). Bij de beoordeling zal voldoende rekening gehouden worden met deze verbanden. De integratie en eindsynthese van het MER vormt een synthese over de thema's heen en zal ervoor zorgen dat het grote geheel niet uit het oog verloren wordt.

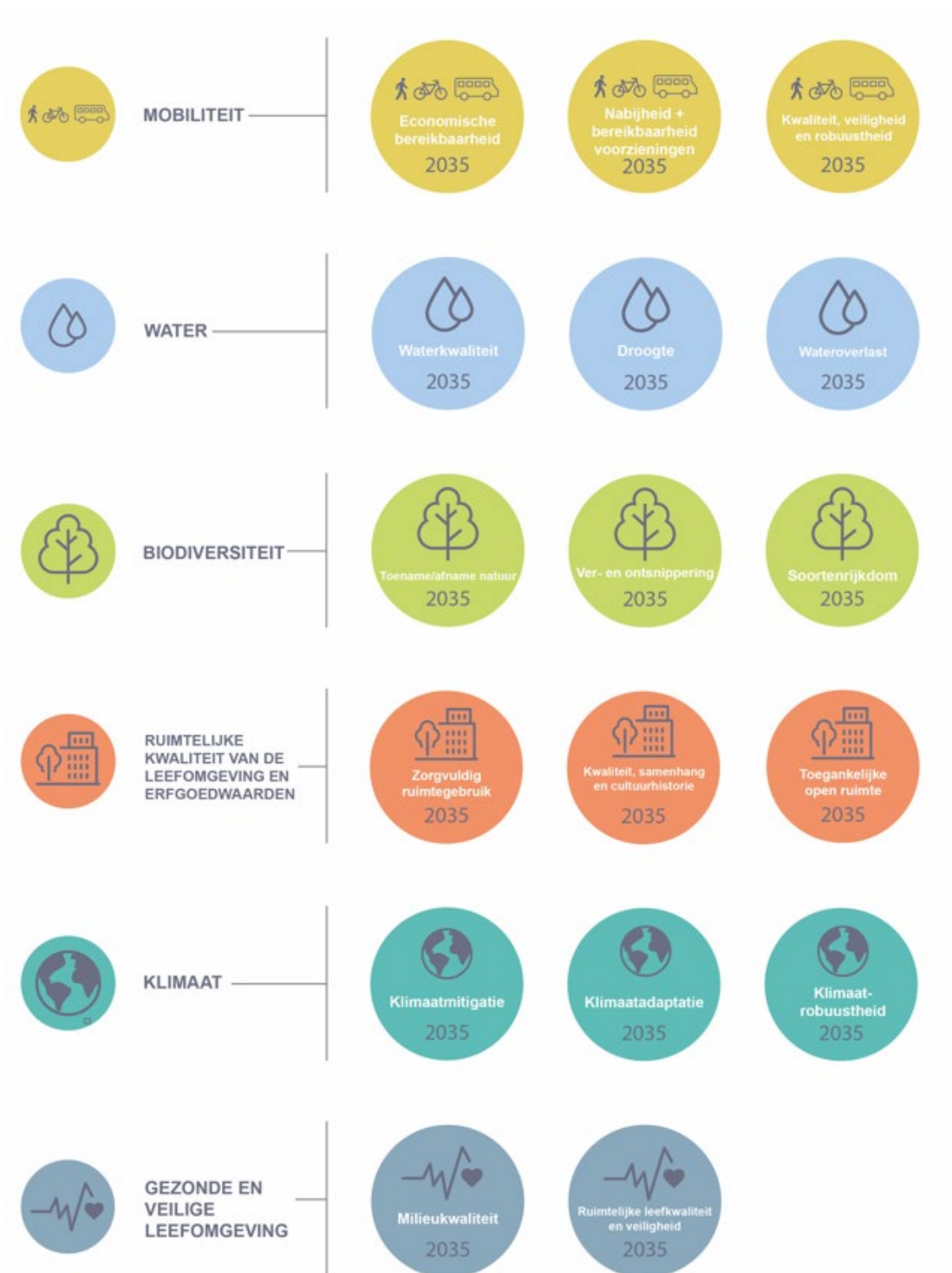

Figuur 3-3 Grafische voorstelling thema's vs subthema's vs beoordelingscriteria

Het milieuonderzoek wordt op basis van deze thema's en subthema's uitgevoerd aan de hand van een beknopt aantal duidelijke beoordelingscriteria. De beoordelingscriteria waarmee de effecten worden uitgedrukt zijn maximaal beleidsrelevant en eenvoudig te communiceren en te begrijpen. De beoordelingscriteria zijn in feite indicatoren die het effect best in beeld brengen. Hierbij laten we ons leiden door de doelen die de verschillende beleidsdomeinen zich stellen. De beoordeling gaat met andere woorden na in hoeverre de gekozen maatregelen in het Beleidsplan Ruimte Lokeren al dan niet een bijdrage leveren tot deze beleidsdoelstelling en in welke mate.

Aan de hand van bovenstaande wordt een algemeen beoordelingskader voorgesteld dat de basis vormt voor de effectenbeoordeling van het Beleidsplan Ruimte Lokeren. De concrete toepassing van het beoordelingskader is afhankelijk van de inhoud van het Beleidsplan Ruimte zelf en wordt verder verfijnd naarmate het proces van de opmaak van het beleidsplan vordert (cfr. §1.5.2).

Verderop in dit document worden voor de verschillende onderscheiden thema's en subthema's beoordelingskaders voorgesteld (zie Figuur 3-4) die beoordelingscriteria bevatten die aan die voorwaarden voldoen. Het beoordelingskader geeft met name aan wat relevant is in voorliggend onderzoek.

Figuur 3-4: Algemeen beoordelingskader

3.3 Referentiesituatie

Het Beleidsplan Ruimte Lokeren wordt in een milieubeoordeling getoetst ten opzichte van een referentiesituatie. Het is met andere woorden de toestand van het milieu die als vergelijkingsbasis dient voor het beschrijven en beoordelen van de impact van het plan. De referentiesituatie is formeel de toestand van de omgeving in het referentiejaar in afwezigheid van het Beleidsplan Ruimte Lokeren, maar rekening houdende met autonome en gestuurde ontwikkelingen. Autonome ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld klimaatsverandering of demografie, gestuurde ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld veranderingen die buiten het ruimtelijk beleid worden beslist. Ook trends die voor 2025 reeds werden waargenomen of reeds gekende plannen en projecten die met zekerheid binnen de tijdshorizon van het plan zullen worden gerealiseerd worden hierin verwerkt.

Voor de referentiesituatie voor het Beleidsplan Ruimte Lokeren wordt in principe de planhorizon 2035 beschouwd, omdat de beleidskaders dan uitvoering kunnen krijgen. Deze referentiesituatie 2035 vertrekt dan van de huidige situatie (2025) en brengt de autonome en gestuurde ontwikkelingen (cfr. het huidige beleid) die in de periode tussen vandaag (2025) en het referentiejaar (2035) plaatsvinden mee in rekening.

De moeilijkheid bij deze benadering is dat het niet eenvoudig is de autonome en gestuurde ontwikkelingen die tussen vandaag (2025) en 2035 zullen plaatsvinden nauwkeurig in te schatten. Er zijn immers veel onbekende factoren die een rol kunnen spelen. Door onzekerheden en externe factoren (ruimtelijk beleid op een ander beleidsniveau, invloed van andere beleidsdomeinen, technologische en maatschappelijke ontwikkelingen, ...) zal de referentiesituatie 2035 in de meeste gevallen niet eenduidig kunnen worden bepaald. Dat leidt er toe dat we in 2035 niet één vaststaande referentiesituatie hebben, maar een bereik van mogelijke uitkomsten waarbinnen de uiteindelijke referentiesituatie zich zal situeren.

Omwillen van deze moeilijkheid stellen we voor om in de praktijk **de huidige situatie (2025) als referentiesituatie** te beschouwen. De effecten van het Beleidsplan Ruimte worden dus vergeleken met de situatie vandaag. Niettemin is het wel belangrijk een beeld te hebben van de te verwachten toekomstige evoluties, omdat die mee het relatieve belang van de impact van het Beleidsplan Ruimte bepalen. Het is ook belangrijk te weten of de autonome en gestuurde evoluties ons dichterbij brengen bij het bereiken van de doelstellingen van het Beleidsplan Ruimte, dan wel ze tegenwerken. In het tweede geval zal de rol van het Beleidsplan Ruimte uiteraard des te belangrijker zijn.

Voor elk thema wordt in de milieueffectrapportage een beknopte beschrijvende “doorkijk” gegeven van de manier waarop we verwachten dat de situatie gaat evolueren, en van de factoren die daarbij een rol kunnen spelen. Deze doorkijk wordt onder andere beschreven op basis van autonome en gestuurde evoluties, rekening houdend met de doelstellingen en het beoogd kwaliteitsniveau voor 2035 (bijvoorbeeld aan de hand van akkoorden, sectorale beleidsplannen, en dergelijke). De beschrijving houdt de focus op de informatie die nodig is in het kader van de effectenbepaling.

Gezien de onzekerheden die hier mee gepaard gaan doen we geen poging om de resulterende situatie in 2035 te omschrijven, maar we geven wel de trend weer in relatie met het te behalen doel (in de goede richting, maar onvoldoende / in de verkeerde richting / ...).

3.4 Het beoordelen van de effecten

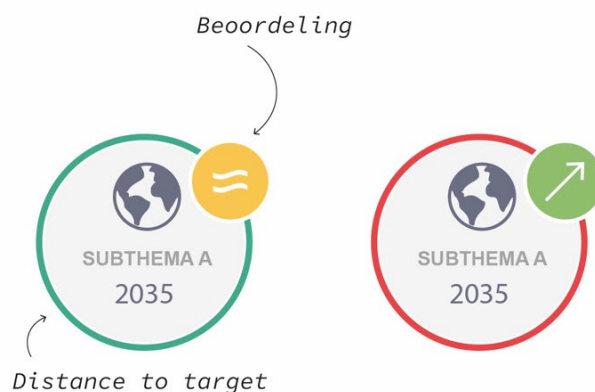
De methodologie voor het beoordelen van effecten binnen de thema's wordt in hoofdstuk 4 beschreven. De waardering van de effecten gebeurt op een transparante, systematische, onderbouwde en uniforme wijze. Voor elk subthema worden criteria geformuleerd die gebruikt worden om de effecten te beoordelen (cfr. hoofdstuk 4).

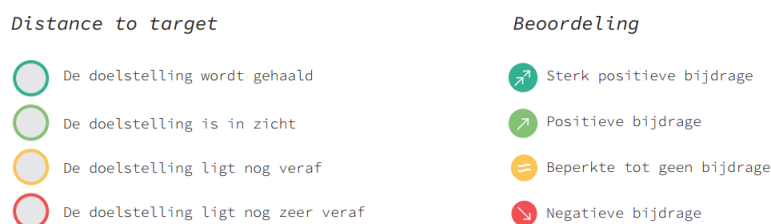
Voorliggend MER zal de milieugevolgen (positief en negatief) van de operationalisering van de beleidskeuzes uit het Beleidsplan Ruimte Lokeren in beeld brengen. **Vooropgestelde doelstellingen voor 2030-2035 die in akkoorden of andere beleidsplannen op Europees, federaal, Vlaams en provinciaal niveau, alsook op gemeentelijk niveau werden vastgelegd** (voor zover van toepassing voor het betreffende thema), vormen het ijkpunt voor de beoordeling van de effecten. **De mate waarin deze doelstellingen - door toedoen van het Beleidsplan Ruimte in de verschillende aspecten - al dan niet worden bereikt, wordt beoordeeld.** Op deze manier verkrijgen we inzicht in welke mate het Beleidsplan Ruimte bijdraagt aan de verbetering van het milieu en de leefomgeving, maar ook of en in welke mate de vooropgestelde verbetering wordt belemmerd.

De beoordeling van het Beleidsplan Ruimte tegenover de doelstellingen is mogelijk en logisch omdat deze doelstellingen opgesteld werden om negatieve trends bij te sturen. Het Beleidsplan Ruimte Lokeren gaat net in op die trends waarvan nu reeds blijkt dat bijsturing noodzakelijk is.

Bijkomend worden in het plan-MER ook de mogelijk negatieve effecten van een specifiek beleidskader op andere thema's beoordeeld. Zo krijgen we inzicht in de mate waarin elke specifieke beleidskeuze een effect heeft op de verschillende milieuthema's.

De aard van de effecten valt in de meeste gevallen helder te omschrijven. Hoe belangrijk die effecten zijn hangt echter af van veel factoren, onder meer van de mate waarin de beleidskeuzes en acties worden opgevolgd en uitgevoerd door de verschillende actoren. Om die reden kunnen we geen absolute waarden koppelen aan de bijdrage (of belemmering) van een of meerdere effecten voor het behalen van een doelstelling.

Figuur 3-5 Principetekening beoordeling van de effecten

De beoordeling wordt voor elk van de beleidskaders voor elk subthema samengevat met een icoon, zoals weergegeven in bovenstaande figuur (cfr. §3.4 Het beoordelen van effecten). De kleur van de grote ring geeft daarbij de “distance to target” (doelafstand) voor de beleidsdoelstellingen van het subthema weer. De kleur en het symbool van de kleine bol geven een indicatie van het belang van het effect van het beleidskader op deze “distance to target”. Deze combinatie laat toe enerzijds aan te geven op welke punten het beleidsplan goed scoort, maar zet tegelijk deze score af tegen de nog af te leggen weg (via acties op de verschillende bestuursniveaus) vooraleer de doelstellingen bereikt zijn.

Hoe belangrijk die effecten van de beleidskaders zijn hangt af van een aantal (deels externe) factoren, onder meer van de mate waarin de beleidlijnen en acties worden opgevolgd en uitgevoerd door de verschillende actoren. Waar relevant wordt dit bij de effectbespreking ook aangegeven.

3.5 Alternatieven

Het onderzoek van alternatieven en varianten is normaal gesproken een vast onderdeel van de m.e.r. procedure en wordt voorgeschreven in de regelgeving. Hierbij wordt een “basisplan of project” voorgedragen waarvoor alternatieven worden ontwikkeld en beoordeeld. De handleiding alternatieven definieert een alternatief als “een andere manier om de doelstelling(en) van het basisplan of het -project te bereiken”. Belangrijk hierbij is dat een alternatief eenzelfde doelstelling moet hebben als het basisplan of -project.

In dit MER worden geen alternatieven voor het Beleidsplan Ruimte afgewogen. Het uiteindelijke Beleidsplan Ruimte zal immers worden uitgewerkt doorheen een uitgebreid iteratief proces, waarbij meerdere pistes en mogelijke bouwstenen voor de invulling van de beleidskaders gezamenlijk worden verkend. Op die manier wordt het uiteindelijke Beleidsplan Ruimte een ‘geoptimaliseerd’ antwoord op de uitdagingen die aan de basis liggen van het plan. Wel is het zo dat door de wisselwerking tussen het plan-MER en de opmaak van het beleidsplan tijdens het proces vanuit de milieubeoordeling nog aanbevelingen voor verfijning van het Beleidsplan Ruimte of voor andere bouwstenen naar voor kunnen komen, die kunnen meegenomen worden bij de afwerking van het Beleidsplan Ruimte.

3.6 Wisselwerking tussen planvorming en milieueffectbeoordeling

Om ervoor te zorgen dat het MER doorwerkt in de (verdere) uitwerking van en besluitvorming over het Beleidsplan Ruimte Lokeren wordt het m.e.r.-proces geïntegreerd in het proces van de opmaak van Beleidsplan Ruimte. Het MER speelt daarbij een rol als een interactieve en iteratieve methode, die helpt garanderen dat de duurzaamheidsgedachte geïntegreerd wordt in het uiteindelijke beleidsplan.

Een eerste expert-judgement screening wordt uitgevoerd op basis van voorgelegde conceptteksten, hier worden de lokale territoriale issues van de stad Lokeren blootgelegd. In functie van de doorwerking in het beleidsplan zelf wordt een gezamenlijke workshop georganiseerd met mer-deskundigen en ontwerpers van het Beleidsplan Ruimte. Van deze werksessie zal een rapportage beschikbaar zijn.

De doorwerking van het MER in het Beleidsplan Ruimte gebeurt dus niet onder de vorm van 'milderende maatregelen', maar door de wisselwerking doorheen het proces. Het resultaat van deze geïntegreerde werking is dat het finale Beleidsplan Ruimte zo goed als mogelijk aansluit bij de realisatie van doelstellingen uit bepaalde beleidsdomeinen, zo min mogelijk neveneffecten zal hebben en maximaal zal bijdragen aan de principes van duurzame ontwikkeling.

De "beoordeling" van het Beleidsplan Ruimte gebeurt dus niet onder vorm van een eenmalig document, maar in verschillende stappen doorheen het proces, onder vorm van een continue wisselwerking tussen de initiatiefnemer, de ontwerpers en het MER-team, en met inspraak van de bevolking en de relevante actoren. Het (finale) plan-MER beschrijft dan ook naast de finale beoordeling zowel de verschillende bedenkingen die tijdens het proces vanuit het MER gemaakt werden, alsook hoe hiermee werd omgegaan in het Beleidsplan Ruimte.

3.7 (Gewest)grensoverschrijdende effecten

In overeenstemming met het verdrag van Espoo (Finland, 25 februari 1991, B.S. 21 december 1999) en de EG Richtlijn 97/11/EG van 3 maart 1997 moeten de (gewest)grensoverschrijdende milieueffecten van het Beleidsplan Ruimte geëvalueerd worden.

3.8 Synthese van de milieubeoordeling

Als resultaat van de effectenbeoordeling wordt in eerste instantie voor de beleidskaders aangegeven in welke mate verwacht wordt dat het ruimtelijk beleid invloed heeft op het behalen van de vooropgestelde doelstellingen binnen de verschillende milieuthema's en voor welke elementen aanpassingen aan het Beleidsplan Ruimte aanbevolen zijn om een grotere bijdrage te kunnen leveren om de doelstelling te halen (of om eventuele negatieve effecten voor die doelstelling te vermijden). Daarnaast wordt een geïntegreerde cumulatieve beoordeling gegeven van de beleidskaders die worden voorgesteld, waarbij de reflectie naar de strategische visie eveneens gebeurt.

3.9 Leemten in de kennis

Gezien het onderzoek zich zal focussen op die elementen waar het Beleidsplan Ruimte Lokeren op lokaal niveau een impact op kan hebben en het onderzoek op een kwalitatieve manier zal gebeuren zullen we tijdens het onderzoek geconfronteerd worden met leemten in de kennis. Dit heeft onder andere betrekking op:

- leemten met betrekking tot de omschrijving van het beleidsplan (gezien de abstractiegraad van het beleidsplan),
- leemten met betrekking tot de inventarisatie of beschikbaarheid van gegevens (bijvoorbeeld ontbrekende informatie over de omgevingskenmerken)

4 Beschrijving van de onderzoeks- en beoordelingsmethodiek per thema

De beschrijving van de onderzoeks- en beoordelingsmethodiek per thema verloopt volgens een vaste indeling. Voor elk thema wordt beschreven waar de focus ligt van het milieuonderzoek, rekening houdende met het onderzoeksniveau van voorliggend plan-MER (cf. §3.2.2). Er wordt voor elk thema een overzicht gegeven van de voornaamste doelstellingen of beleidsambities voor de jaren 2035-2050. Verder wordt voor elk thema de relatie met andere thema's beknopt beschreven. Tenslotte wordt een beoordelingskader voorgesteld, waarbij voor alle subthema's beoordelingscriteria worden geformuleerd.

Onderstaand volgt de beschrijving van de methodiek voor volgende thema's:

- Mobiliteit en bereikbaarheid
- Watersysteem
- Biodiversiteit
- Ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en erfgoedwaarden
- Klimaat
- Gezonde en veilige leefomgeving

4.1 Impact op mobiliteit en bereikbaarheid

4.1.1 Focus van de beoordeling

De beoordeling van het Beleidsplan Ruimte Lokeren zal zich focussen op die ruimtelijke elementen die een impact hebben op de **multimodale bereikbaarheid** en de nabijheid van functies voor het personenvervoer, de mogelijkheid tot duurzaam goederenvervoer en de **kwaliteit, veiligheid en robuustheid** van het mobiliteitssysteem in zijn geheel. Dit houdt in dat ruimtelijke keuzes en het creëren van de gepaste ruimtelijke configuratie en inrichting (focus van het Beleidsplan Ruimte) kunnen bijdragen aan het versterken of realiseren van de multimodale bereikbaarheid.

Voor de effectbeoordeling focussen we vooral op de aspecten die door het ruimtelijk beleid (kunnen) beïnvloed worden. Een goed locatiebeleid en dus een goede ruimtelijke organisatie (clustering versus spreiding, functiemenging), dragen bij aan wijzigingen in de verplaatsbehoefte, -patronen en -afstanden. Nabijheid van woon- en werklocaties en voorzieningen zorgt hierbij voor de meest duurzame en veerkrachtige vorm van bereikbaarheid (mogelijkheid om te voet en met de fiets te gaan). Naar mate de verplaatsingsafstanden groter worden (5 tot 40 km), wordt de bereikbaarheid met duurzame vervoersmodi afhankelijk van de beschikbaarheid van openbaar vervoer (incl. voor- en natransport) en snelle, directe en veilige snelfietsverbindingen (fietsnelwegen).

Op vlak van personenvervoer wordt er daarom gekeken naar de ruimtelijke organisatie van woningen, voorzieningen en economische functies en dit ten opzichte van elkaar. Daarbij wordt ook beoordeeld of de ruimtelijke organisatie leidt tot het verhogen van een kritische massa in functie van het openbaar vervoer of andere mobiliteitsdiensten.

Voor goederenvervoer kan de ruimtelijke organisatie via bundeling van functies ook de goederenstromen (op lokaal niveau) bundelen.

De kwaliteit en veiligheid van het vervoersnetwerk kan verder verhoogd worden door een aangepaste inrichting van het openbaar domein die de multimodale bereikbaarheid faciliteert, vertrekkende van het **STOP-principe**. Dit zal op zijn beurt een impact hebben op de manier waarop mensen zich verplaatsen.

4.1.2 Beleidsambities 2035 – 2050

4.1.2.1 *Beleidsambitie 2035*

- Europese Green Deal⁶
  - Het vervoer op hoge snelheidssporen zal verdubbelen tegen 2030.
  - Mobiliteit in alle regio's betaalbaar en toegankelijk maken voor alle passagiers
- Vlaams Energie- en Klimaatplan⁷:
  - Het aantal kilometer over de weg daalt tot max. 51,6 miljard gereden voertuigkilometers in 2030 (i.e. -12% ten opzichte van 2015). Dat betekent een daling van -15% t.o.v. 2015 voor personenwagens en bestelwagens en een beperking van de toename tot maximaal 14% voor vrachtwagens

---

⁶ Europese Unie (2019) Europese Green Deal

⁷ Vlaamse regering (2019) Vlaams Energie-en klimaatplan (VEKP)

- Het aandeel duurzame modi (te voet, per (e-)step, (e-)fiets of speed pedelec, eigen of via deelsystemen, en met collectief vervoer of taxi) moet voor heel Vlaanderen toenemen tot minstens 40%.
  - In het goederenvervoer wordt een verschuiving van 6,3 miljard tonkilometers van de weg naar alternatieve vervoersmodi (via waterweg of spoorweg) gerealiseerd. Het aandeel spoor en binnenvaart in de modale verdeling neemt toe tot 30%
  - Meer dan 50% van de bevolking woont op goed gelegen locaties (i.e. +5% ten opzichte van 2013)
  - Meer dan 60% van de tewerkstellingsplaatsen ligt op goed bereikbare locaties (i.e. +5% ten opzichte van 2013)
  - Belangrijke maatschappelijke functies en voorzieningen zijn voor iedereen op een vlotte en veilige manier bereikbaar met duurzame (collectieve) vervoermiddelen of een combinatie ervan
  - De logistieke stromen worden op een duurzame manier georganiseerd
  - Een geïntegreerd Vlaams netwerk van hoogkwalitatieve, brede en verkeersveilige fietspaden en -snelwegen verbindt woonkernen, scholen en belangrijke tewerkstellingspolen en speelt zo optimaal in op het hoog potentieel aan fietsgebruik voor woon-werk- en woon-schoolverplaatsingen
- Vlaams doelstellingenkader Vizier 2030⁸
    - Tegen 2030 versterken we onze economie door de multimodale bereikbaarheid van Vlaanderen te verbeteren. Het vervoersnetwerk is toekomstbestendig met optimaal verknoopte en slimmere infrastructuur. Een sterk netwerk van verschillende modi vormt het mobiliteitssysteem dat de gebruiker gecombineerd aanwendt naar gelang zijn of haar vervoersvraag (Vlaams doelstellingenkader Vizier 2030)
  - Vlaams Verkeersveiligheidsplan⁹
    - Voor 2030 is het doel:
      - reductie van 70% doden ten opzichte van 2010
      - reductie van 71% zwaar gewonden ten opzichte van 2010
      - Max 0,2 doden en zwaargewonden per 1000 inwoners
      - reductie met 50% letselongevallen ten opzichte van 2010
      - reductie van 71% doden en zwaargewonden kwetsbare verkeersdeelnemers ten opzichte van 2010
      - reductie van 68% doden en zwaargewonden jonge autobestuurders (18-24-jarigen), ten opzichte van 2010
      - Reductie met 50% lichtgewonden ten opzichte van 2010

4.1.2.2 Beleidsambitie 2050

- Europese Green Deal¹⁰
  - Tegen 2050 moet het goederenvervoer via de trein verdubbeld zijn.
  - Tegen 2050 moet het dodental ten gevolge van transport in de EU nabij 0 zijn.

⁸ Vlaamse regering (2018) Vizier2030. Een 2030-doelstellingenkader voor Vlaanderen

⁹ Vlaamse regering (2021) Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025

¹⁰ Europese commissie departement mobiliteit en vervoer (2020) Strategic plan 2020-2024

- Mobiliteitsvisie 2040¹¹
  - Er zijn geen zware verkeersslachtoffers meer in 2050
  - Er zijn geen vervoeremissies meer in 2050
  - Er is vlotte en naadloze mobiliteit in 2050
  - De materiaalvoetafdruk voor mobiliteit vermindert met 60% tegen 2050
- Vlaams Verkeersveiligheidsplan¹²:
  - Het aantal verkeersdoden en zwaargewonden in 2050 is gelijk aan 0.
- Vlaamse Klimaatstrategie 2050¹³
  - Tegen 2050 streeft de regering in de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 naar een volledig emissievrij Vlaams transportsysteem van zowel personen- als goederenvervoer. Wat dit precies betekent voor het beheersen van de verplaatsingsbehoeften, de modal shift en de verschoning van het voertuigpark is echter niet expliciet in deze strategie beschreven.

Enkele van bovenstaande doelstellingen zijn eerder klimaatdoelstellingen dan mobiliteitsdoelstellingen. Ze zullen dan ook aan bod komen bij het thema klimaat.

---

11 Vlaamse Overheid (2021) Mobiliteitsvisie 2040

12 Vlaamse regering (2021) Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025

13 Vlaamse regering (2019) Vlaamse klimaatstrategie 2050

4.1.3 Beoordelingskader

Subthema	Beoordelingscriteria
<p>Duurzaam personenvervoer</p> <p>Economische bereikbaarheid 2035</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wijzigingen in verplaatsingsbehoeften en -afstanden door versnippering/bundeling van woningen, basisvoorzieningen en economische functies. - Wijzigingen in verplaatsingspatronen en multimodale bereikbaarheid door locatiebeleid van bovenlokale voorzieningen - Toename/afname van kritische massa voor de uitbouw van hoogwaardig openbaar vervoer en andere mobiliteitsdiensten (versterking van bestaande stedelijke structuren en kernen) - Beschikbaarheid van kwaliteitsvolle overstaplocaties en mate waarin de vooropgestelde groeiende vervoersvraag (modal shift) in deze overstaplocaties kan worden opgevangen
<p>Duurzaam goederenvervoer</p> <p>Nabijheid + bereikbaarheid voorzieningen 2035</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wijzigingen in verplaatsingspatronen en multimodale bereikbaarheid door locatiebeleid en menging van economische functies - Beschikbaarheid van logistiek hubs en ruimte voor verdere distributie van goederen op lokaal niveau (stadsdistributie). - Toename / afname van kritische massa voor de uitbouw van hoogwaardig openbaar vervoer en andere mobiliteitsdiensten (versterking van bestaande stedelijke structuren en kernen)
<p>Kwaliteit, veiligheid en robuustheid van het mobiliteitssysteem</p> <p>Kwaliteit, veiligheid en robuustheid 2035</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mate waarin de mobiliteitsnetwerken uitgerust zijn om de beoogde modal shift in het personen- en goederenvervoer op te vangen en te faciliteren - Mate waarin de verkeers(on)veiligheid door het ruimtelijk beleid in de hand wordt gewerkt - Beschikbaarheid van kwaliteitsvolle overstaplocaties en mate waarin de vooropgestelde groeiende vervoersvraag (modal shift) in deze overstaplocaties kan worden opgevangen - Mate van groei van het trage wegennetwerk

4.1.4 Relatie met andere thema's

Ook in de andere thema's komen mobiliteitsaspecten aan bod:

- Eventuele ingrepen op het infrastructuurnetwerk kunnen mogelijk een impact hebben op het subthema 'Ver- en ontsnippering, barrièrewerking van natuurlijke structuren' binnen het thema biodiversiteit door het versterken of afzwakken van de barrièrewerking van infrastructuur.
- in het thema "ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en erfgoedwaarden" wordt de veranderende ruimte-inname van mobiliteitsinfrastructuren meegenomen in de evolutie van het ruimtebeslag (subthema zorgvuldig ruimtegebruik). Daarnaast worden ook de risico's en kansen voor versnippering en ruimtelijke samenhang door de uitbouw van mobiliteitsnetwerken meegenomen in het subthema ruimtelijke kwaliteit, samenhang en cultuurhistorie;
- in het thema "gezonde en veilige leefomgeving" worden wijzigingen in de uitstoot en blootstelling van verontreinigende emissies en geluid afkomstig van verkeer meegenomen (subthema milieukwaliteit). Daarnaast wordt ook de impact van verkeersstromen op sociale cohesie meegenomen (subthema ruimtelijke leefkwaliteit en veiligheid).
- in het thema "klimaat" worden mogelijke wijzigingen in broeikasgassen ten gevolge van gewijzigde verplaatsingspatronen en (geïnduceerd) -gedrag geïntegreerd in de beoordeling.

4.2 Impact op het watersysteem

4.2.1 Focus van de beoordeling

Hoe de **waterkwaliteit en -kwantiteit** worden beïnvloed is in hoge mate afhankelijk van de locatie en aard van de activiteiten zelf. Zowel plannen als projecten moeten voldoen aan de vigerende regelgeving en de vooropgestelde normen en richtwaarden (bv. met betrekking tot de emissies van verontreinigde stoffen). Ook ingrepen op de hydrologische en hydromorfologische kenmerken van het watersysteem zijn gebonden aan principes, richtlijnen, verordeningen... binnen het bestaand beleid en wetgeving.

Dit betekent niet dat het Beleidsplan Ruimte geen directe impact kan hebben op het watersysteem. Via het ruimtelijk beleid (op stedelijk en gemeentelijk niveau) kunnen immers keuzes worden gemaakt die de waterkwaliteit beïnvloeden. Zo zal de keuze om de groenblauwe netwerken te versterken een positief effect hebben op het watersysteem (kwaliteit en kwantiteit). Ook wijzigingen in arealen of intensiteiten kunnen een impact hebben op waterkwaliteit en -kwantiteit, en wijzigingen in ruimtebeslag hebben gevolgen voor waterkwantiteit wat weer een impact heeft op de aanvulling en het behoud van de (zoete) watervoorraden. Daarnaast kan het ruimtelijk beleid een wezenlijke impact hebben op het al dan niet voorkomen van overstromingen en wateroverlast.

De herstelprogramma's voor de verbetering van de (grond)waterstanden en de waterkwaliteit gebeuren via een gebiedsgerichte aanpak met gebiedsgerichte doelstellingen en acties per grondwaterlichaam. De milieubeoordeling in het kader van het ruimtelijk beleidsplan zal zich dan ook focussen op elementen die op gemeentelijk niveau een impact kunnen hebben op de grondwaterkwantiteit en -kwaliteit. De beschikbaarheid van (zoete) watervoorraden is afhankelijk van de toevoer (neerslag, infiltratiemogelijkheden) enerzijds, en van het gebruik ervan anderzijds. Het gebruik wordt reeds opgevolgd door de waterbeheerder en wordt geregeld op projectniveau. Dit wordt op dit strategisch niveau niet verder beschouwd. Aan de toevoorzijde is er wel een duidelijke link tussen ruimtegebruik en beschikbaarheid van water. De beoordeling ten aanzien van dit aspect zal zich dan ook hierop focussen. Het effect wordt kwalitatief beschreven, gezien de aard van het plan.

Gezien het abstractieniveau van voorliggende milieubeoordeling en de kenmerken van het ruimtelijk beleidsplan zal de milieubeoordeling zich focussen op elementen die op gemeentelijk niveau de waterkwaliteit en waterkwantiteit mee bepalen. Meer specifiek wordt voor het aspect water op een kwalitatieve wijze onderzocht wat de impact van het beleidsplan ruimte Lokeren is op de waterkwaliteit, waterschaarste en droogte, en wateroverlast.

Kenmerkend voor dit type milieubeoordeling is dat specifieke ruimtelijke locaties van ingrepen niet vastliggen en dat het studiegebied hele gemeente kan beslaan. De beoordeling van de milieueffecten op vlak van het watersysteem focust zich op een toetsing aan de doelstellingen uit de waterbeleidsplannen, zonder een kwantitatieve analyse en modelleringen uit te voeren. Voor de effectbeoordeling van het Beleidsplan Ruimte focussen we bijgevolg vooral op de aspecten die door het ruimtelijk beleid (kunnen) beïnvloed worden.

4.2.2 Beleidsambities 2035 – 2050

4.2.2.1 *Beleidsambities 2035*

- Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG)¹⁴
De Kaderrichtlijn Water heeft als doel:
  - de verbetering van de waterkwaliteit en het bekomen van goede ecologische toestand (of goed ecologisch potentieel) van de waterlichamen;
  - het veiligstellen van de watervoorraden; en
  - de effecten van droogte en overstromingen verminderen.De kaderrichtlijn Water beoogt 'goede toestand' van de aangeduide watersystemen (oppervlakte- en grondwateren) tegen 2027.
- Overstromingsrichtlijn (2007/60/EG)¹⁵
De richtlijn heeft tot doel "de risico's op overstromingen beter in te schatten en maatregelen te nemen om negatieve effecten van overstromingen op zowel de gezondheid van de mens, het milieu, het cultureel erfgoed en de economische bedrijvigheid te beperken".
- "Waterwetboek"¹⁶
Het "Waterwetboek" vormt het juridisch kader voor het integraal waterbeheer in Vlaanderen en omvat de omzetting van de Europese doelstellingen uit de Kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn.
- Waterbeleidsnota 2020-2025 drie strategische doelstellingen¹⁷:
  1. Nastreven van de goede toestand van de waterlichamen nastreven:
    - Door de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater te blijven verbeteren.
    - Door de waterketen duurzaam te beheren.
  2. Nastreven van een meerlaagse waterveiligheid en droogterisicobeheer (preventie, protectie, paraatheid):
    - Door overstromingsrisico's duurzaam te verminderen
    - Door waterschaarste te beperken en de gevolgen van droogte tot een minimum te beperken.
  3. Innovatie, financiering, samenwerking en afstemming met andere beleidsdomeinen versterken:
    - Door het partnerwerk en de werking over de beleidsdomeinen heen verder uit te bouwen en te investeren in innovatie.
    - Door te evolueren naar een sluitende financiering van het waterbeleid en -beheer.

---

¹⁴ Europees Parlement en raad van de Europese Unie. (2000). Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid.

¹⁵ Europees Parlement en raad van de Europese Unie (2007). Richtlijn 2007/60/EG van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's

¹⁶ Vlaamse Overheid (2018). Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

¹⁷ Vlaamse Regering. (2020). Waterbeleidsnota 2020-2025

- Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027
  1. In de stroomgebiedsbeheerplannen 2022-2027¹⁸ worden op Vlaams niveau generieke acties geformuleerd die een belangrijke bijdrage leveren aan het halen van de waterdoelstellingen
  2. Met het wateruitvoeringsprogramma (WUP) voor het Benedenscheldebekken¹⁹ wordt een prioritering incl. timing vast gelegd voor de uitvoering van de gebiedsspecifieke acties die nodig zijn om in het bekken de waterkwaliteit en ecologie te verbeteren, de structuur van de waterlopen te herstellen, de overstromings- en droogteproblematiek aan te pakken en de waterbeleving te verhogen.
    - De gebiedsgerichte acties rond de Lede en De Getijdedurme hebben betrekking op het grondgebied van Lokeren.

4.2.2.2 Beleidsambities 2050

- Vlaamse Visie 2050²⁰
  - Vlaanderen beschikt over een robuust watersysteem dat in staat is om (klimaat)schokken op te vangen.
  - Het robuust watersysteem beschermt de ecosystemen en biedt tegelijkertijd veel functies en diensten.
  - Het watersysteem beschermt tegen overstromingen, biedt wateropslag, drinkwater, proces- en koelwater. Het voorziet in irrigatie en drainage.
  - Het beschikt over mogelijkheden voor recreatie en beleving, naast verbindingen voor goederentransport en zachte mobiliteit.
  - In 2050 wordt ingezet op een goede waterkwaliteit. Via kringloopsluitingen en het gebruik van milieuvriendelijke materialen en productiemethoden zal daarom verontreiniging maximaal voorkomen worden. In 2050 is de saneringsinfrastructuur uitgebouwd en zijn maatregelen genomen voor een gerichte inrichting en efficiënt beheer ervan.

---

¹⁸ Vlaamse regering (2022). Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027

¹⁹ Benedenscheldebekken – wateruitvoeringsprogramma (goedgekeurd bekkenbestuur 14/06/2024).

²⁰ Vlaamse Regering (2016) Visie 2050. Een langetermijnstrategie voor Vlaanderen, 105 p.

4.2.3 Beoordelingskader

Onderstaande tabel geeft de verschillende subthema's en bijhorende beoordelingscriteria voor het thema Water weer.

Subthema	Beoordelingscriteria
<p>Waterkwaliteit</p> <p>The icon consists of a blue circle containing a white outline of two water droplets. Below the droplets, the text 'Waterkwaliteit' and '2035' is written in white.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Effect op de waterkwaliteit en op het bereiken van een goede ecologische toestand (of potentieel) van de verschillende waterlichamen en mate waarin het Beleidsplan Ruimte een invloed heeft op het bereiken van die toestand.
<p>Beschikbaarheid (zoet) water</p> <p>The icon consists of a blue circle containing a white outline of two water droplets. Below the droplets, the text 'Droogte' and '2035' is written in white.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Impact op de aanvulling en het behoud van de (zoete) watervoorraden en droogte en mate waarin waterschaarste al dan niet vermeden kan worden.
<p>Bescherming tegen overstromingen</p> <p>The icon consists of a blue circle containing a white outline of two water droplets. Below the droplets, the text 'Wateroverlast' and '2035' is written in white.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Impact van het beleidsplan ruimte op de structurele aanpak van overstromingen en wateroverlast (zowel pluviale als fluviale overstromingen) • Mate waarin de schade door wateroverlast al dan niet kan worden beperkt door het Beleidsplan Ruimte

4.2.4 Relatie met andere thema's

Voor het thema "water" zijn onder meer volgende relaties van belang:

- Relatie met het thema "biodiversiteit": kwaliteit van water, beschikbaarheid van water heeft een invloed op habitatkwaliteit of op de leefgebieden van soorten (soortenrijkdom)
- Relatie met het thema "ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving": gezien landbouw mogelijk een effect heeft op bodem- en waterkwaliteit en ruimtebeslag een effect heeft op waterkwantiteit.
- Relatie met het thema "klimaat": Binnen het thema klimaat komen de subthema's droogte en wateroverlast aan bod, vanuit het perspectief van de gevolgen van klimaatverandering op deze fenomenen.

4.3 Impact op de biodiversiteit

4.3.1 Focus van de beoordeling

Ontwikkelingen passend binnen het Beleidsplan Ruimte Lokeren hebben implicaties voor ruimte voor natuur binnen de stad en gemeente. Hierbij kan ruimte voor natuur worden ingenomen, of ontstaat extra ruimte voor natuurontwikkeling. Dit kan gaan om aaneengesloten ruimte met natuur(ontwikkeling) als hoofdfunctie, in de vorm van structurele bosaanplantingen, versterkingen van valleigebieden of uitbreiden van beschermde gebieden... Evengoed echter kan het ruimtelijk beleid invloed hebben op de ecologische (op)waardering van andere ruimtegebruiksfuncties: waardevol grasland in landbouwgebied of waardevolle kleine landschapselementen in bijvoorbeeld de open ruimte of het stedelijk weefsel. Op strategisch niveau doen we geen kwantitatieve beoordeling op ecotoopinname, maar wordt onderzocht welke aspecten van de beleidsvisie impact kunnen hebben op de ruimte voor natuur. Deze impact wordt steeds beoordeeld met een focus op de grotere natuurlijke gehelen en structuren binnen de gemeenten (en bij uitbreiding de omliggende regio). Inzake ecotoopcreatie of inname op kleinere schaal (impact op kleine landschapselementen) wordt getracht algemene trends te beschrijven.

De negatieve **impact van versnippering** op de duurzame instandhouding van gebieden en populaties ontstaat door enerzijds het verlies aan leefgebied en anderzijds het effect van isolatie. Verlies van leefgebied leidt ertoe dat de habitatdiversiteit en –kwaliteit afneemt. De overgebleven habitats zijn onderhevig aan verhoogde randeffecten en herbergen deze kleinere populaties. Resultaat is een verminderde kans op duurzame instandhouding van de betreffende populaties. Versnippering kan ook bijdragen tot de fysieke en genetische isolatie van populaties. Het opheffen van barrières (ontsnippering) in het landschap of het linken van bestaande natuurkernen kan dan weer positieve effecten met zich meebrengen.

De beoordeling voor dit thema zal zich focussen op de invloed van het Beleidsplan Ruimte op de **robuustheid van het ecologisch netwerk**, en mogelijke impact op bijzondere natuurwaarden en kwetsbare soorten binnen dit netwerk. De robuustheid van het ecologisch netwerk wordt bepaald aan de fijnmazigheid ervan, de grootte van natuurwaarden binnen het netwerk, en de mogelijk bijkomende ruimtedruk uit de omgeving. Immers, bij voorzien van bijkomende ruimte voor de verschillende functies zal het hergebruik van ruimte, ontharding en aansnijden van nieuwe ruimte een impact hebben op de kwaliteit van natuurwaarden binnen het ruimtebeslag of in de omgeving ervan. Bij beoordeling van het plan wordt zo nagegaan of de nieuwe beleidslijnen het huidige netwerk versterken door bijvoorbeeld creatie van habitat, ontsnippering en het afzwakken van ecologische barrières en randeffecten. Ook wordt kwalitatief ingeschat welke randvoorwaarden er noodzakelijk zijn om negatieve impact op de biologische subthema's te verhinderen of af te zwakken.

Deze effecten rond ecotoopwijzigingen en ver- en ontsnipperende effecten kunnen kwalitatief worden vertaald naar effecten op de **soortenrijkdom** en de beschermde gebieden in het studiegebied. Meer specifiek zal door een (voortoets) passende beoordeling op strategisch niveau worden nagegaan of het plan betekenisvolle impact kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van die habitats en soorten aangemeld binnen de gemeente. Elementen die de kwaliteit van het soortenrijkdom mee bepalen, zoals verdroging, vernatting, luchtkwaliteit, komen aan bod in het subthema soortenrijkdom en beschermde gebieden.

4.3.2 Beleidsambities 2035 – 2050

4.3.2.1 *Beleidsambitie 2035*

- Europese doelstellingen
  - 1) Oppervlakte en kwaliteitsdoelstellingen van de Habitatrichtlijn, de Vogelrichtlijn en de Kaderrichtlijn water
  - 2) 'Key Commitments' Europese Biodiversiteitsstrategie 2030²¹, kaderend in de European Green Deal. Tegen 2030 is:
    - 30% van het Europese landoppervlak en 30% van het zeeoppervlak beschermd natuurgebied, waarvan 10% strikt beschermd
    - De achteruitgang van de populaties bestuivers wordt omgekeerd
    - Minstens 10% van het landbouwareaal beschikt over ecologisch divers landschap
    - Minstens 25% van het landbouwareaal bestaat uit biologische landbouw, met een significante toename aan agro-ecologische praktijk
    - Aanplant van 3 miljard nieuwe bomen in Europa
    - Minstens 25000 kilometer aan vrij stromende riviersystemen hersteld
    - Steden met minstens 20.000 inwoners hebben een ambitieus stedelijk groenplan
- Vlaamse doelstellingen²²:
  - Realiseren van overige 55% (26.500 ha) groene bestemming waarvan 6.800 ha bosgebied
  - Realiseren van 4.500 ha extra groene bestemming als alternatief voor aanduiding natuurverwevingsgebieden.
  - Onderling beter verbinden van natuurkernen
  - Stopzetten achteruitgang Rode Lijstsoorten
  - - 30% oppervlakte ecosystemen waar draagkracht voor vermessing of verzuring wordt overschreden tov 2005
  - Terugdringen hoeveelheid oppervlakte natuur (tot < 61%) waar vermessing wordt overschreden
  - Terugdringen hoeveelheid oppervlakte natuur (tot < 46%) waar verzuring wordt overschreden
- Strategische visie BRV²³
  - De verhardingsgraad in de bestemmingen landbouw, natuur en bos is tegen 2050 minstens met 1/5 teruggedrongen ten opzichte van 2015. De totale bestemde oppervlakte voor de open ruimte-bestemmingen zal in 2050 ca. 72,5% van de oppervlakte van Vlaanderen bedragen

Na het in kaart brengen van het te realiseren fijnmazig netwerk van groenblauwe aders, is dit netwerk tegen 2050 maximaal ingericht. Dit betekent een substantiële vermeerdering van het aandeel wateroppervlakte en groen in open ruimte en steden en dorpen ten opzichte van 2015. De verhardingsgraad binnen de bestemmingen gedomineerd door ruimtebeslag is tegen 2050

²¹ Europese Commissie (2020) EU Biodiversity Strategy for 2030, bringing nature back into our lives, geraadpleegd via https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en

²² RSV (Oppervlakte natuur), het mestactieplan en het luchtkwaliteitsplan

²³ Vlaamse regering (2018) Beleidsplan Ruimte Vlaanderen - strategische visie

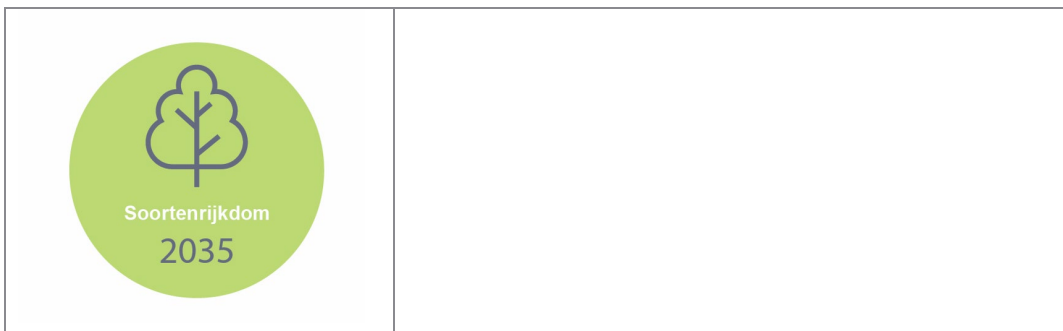
gestabiliseerd en bij voorkeur teruggedrongen ten opzichte van 2015. De verharding neemt na 2050 niet meer toe.

4.3.2.2 Beleidsambitie 2050

- Strategische visie BRV
Vlaanderen ijvert om tegen 2050 het netto ruimtebeslag niet meer te laten toenemen. De ruimte is tegen dan groenblauw dooraderd met een netwerk van groen (half)natuurlijke elementen en waterpartijen. Daarnaast is de milieukwaliteit sterk verbeterd waaronder de daling van stikstofdepositie en vormt de oppervlakte- en grondwater verontreiniging geen belemmering meer. Er is aandacht voor het behoud van biodiversiteit in zowel stedelijke als buitengebieden. De hoge biodiversiteit, ondersteund door een robuuste groene infrastructuur, zorgt voor veerkrachtige ecosystemen, bestand tegen grote wijzigingen.

4.3.3 Beoordelingskader

Subthema	Beoordelingscriteria
Ecotoop- en habitatverlies/- creatie/-wijziging 	<ul style="list-style-type: none"> • Toename/afname van areaal bestaande natuurkernen • Creatie nieuwe natuur in hoofd- of nevenfunctie
Ver- en ontsnippering, barrièrewerking van natuurlijke structuren 	<ul style="list-style-type: none"> • Toename/afname van de connectiviteit van het natuurlijke netwerk • Wijzigingen aan (natuurlijke loop van) waterlopen • Toename/afname van randeffecten (door intensivering landbouw, diversifiëring open ruimte...) • Wijzigingen aan de (barrièrewerking van) het infrastructuurnet • Mate van aandacht voor stapstenen voor natuur in het stedelijke weefsel en de landbouwmatrix
Soortenrijkdom en beschermde gebieden	<ul style="list-style-type: none"> • Toename/afname van diversiteit aan habitats • Toename/afname van de omvang of kwaliteit van cruciale habitats; impact op bijzondere hotspots voor biodiversiteit of populaties van kwetsbare soorten • Impact op instandhoudingsdoelstellingen en prioritaire inspanningen voor de gebieden van de Vogel- en Habitatrichtlijn

4.3.4 Relatie met andere thema's

Voor het thema "biodiversiteit" zijn onder meer volgende relaties van belang:

- Relatie met het thema "klimaat", omwille van de rol die natuurgebieden kunnen spelen bij zowel het temperen van de gevolgen van klimaatverandering (bijvoorbeeld captatie, buffering en opslag van water en verkoeling bij hitte) als het opslaan van broeikasgassen in vegetatie en bodem.
- Relatie met het thema "mobiliteit en bereikbaarheid"; Eventuele ingrepen op het infrastructuurnetwerk kunnen mogelijk een impact hebben op het subthema 'Ver- en ontsnippering, barrièrewerking van natuurlijke structuren' door het versterken of afzwakken van de barrièrewerking van infrastructuur. Het beheer en onderhoud van dergelijke structuren kan impact hebben op dit subthema. Dit is echter minder relevant op dit strategisch niveau, maar eerder op projectniveau.
- Relatie met het thema "gezonde en veilige leefomgeving" omdat er een duidelijke link is te leggen tussen de aanwezigheid en bereikbaarheid van groen(blauwe) structuur en menselijk welzijn.
- Relatie met het thema "kwaliteit van de leefomgeving en erfgoedwaarden", onder meer omwille van de ruimte die moet gereserveerd worden voor natuur. Verder zijn veel landschappen en dorpszichten beschermd als erfgoed omwille van historische landschapsaspecten die eveneens ecologisch van belang zijn (kleine landschapselementen, dreven, historische bossen, natuurverbindingen in stedelijke context, ..).

4.4 Impact op de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en erfgoedwaarden

4.4.1 Focus van de beoordeling

De leefomgeving kan worden beschreven als een systeem dat in stand wordt gehouden door de wisselwerking tussen verschillende ruimte behoevende functies en de relatie tussen die functies en hun omgeving. Elke functie heeft een eigen **ruimte vraag**. Als alle functies afzonderlijk worden ingevuld, leidt dit tot versnippering en vermindering van de kwaliteit van de leefomgeving. De sterke functionele spreiding en de relatief lage bouwdichtheid in bebouwde gebieden heeft geleid tot een sterk versnipperde en in omvang krimpende open ruimte en een verlies van de kwaliteit van waardevolle cultuurlandschappen. Dit zorgt voor een vermindering van de kwaliteit van de leefomgeving. ‘Zwakke’ openruimtefuncties zoals natuur, waardevolle cultuurlandschappen, extensieve landbouw, ruimte voor waterberging, ... komen in de verdrukking door de groeiende ruimte vraag van wonen, werken, ontspanning, energie, industriële voedselvoorziening... Het is te verwachten dat deze ruimte vragen ook in de toekomst, door onder andere de verwachte demografische en maatschappelijke evoluties, zullen blijven aanhouden en mogelijk nog versterkt worden.

De kwaliteit van de leefomgeving, voor wonen, werken, en ontspannen wordt, naast de ruimte vraag, ook bepaald door de **onderlinge wisselwerking** tussen de ruimtelijke functies. Hierbij zijn de aanwezigheid, nabijheid en toegankelijkheid van voldoende voorzieningen, en het ruimtelijk functioneren van wonen, werken, energie, landbouw, ontspanning van belang. Tot slot is ook de toegankelijkheid tot waardevolle landschappen en een goede balans tussen verstedelijking, natuur, landschap, open ruimte, recreatie en water van belang. De gezondheidseffecten hiervan worden eveneens behandeld binnen dit thema.

Binnen de milieubeoordeling van het thema “ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en erfgoedwaarden” bij het Beleidsplan Ruimte, zal aandacht uitgaan naar de verschillende ruimte-behoevende functies die binnen het systeem van de leefomgeving van belang zijn: wonen, werken, mobiliteit, energie, recreatie, duurzame voedselproductie, grondstoffen... Naast aandacht voor de functies op zich, is ook de wisselwerking en samenhang tussen deze verschillende functies van belang. Het onderzoek zal zich focussen op die elementen waar het Beleidsplan Ruimte op gemeentelijk niveau een impact kan op hebben. Dit onderzoek gebeurt op een kwalitatieve manier.

Het subthema “**ruimtelijke kwaliteit, samenhang en cultuurhistorie**” gaat na in welke mate het Beleidsplan Ruimte de ruimtelijke structuur van een gebied wijzigt en in welke mate het beleidsplan de ruimtelijke samenhang (bv groenblauwe netwerken, nabijheid van functies...) beïnvloedt. Daarnaast wordt nagegaan in welke mate het plan past binnen de landschappelijke en historische context (erfgoedwaarden). Voor de verschillende functies wordt nagegaan of het plan bijdraagt tot het versterken en ontsnipperen van ruimtelijke gehelen (zoals woongebieden, structurele dragers en aaneengesloten landbouw- en natuurgebieden, netwerk van mobiliteitsinfrastructuren...). Worden bestaande interacties versterkt en/of worden nieuwe interacties gefaciliteerd door het Beleidsplan Ruimte?

De ruimtelijke kwaliteit van de woonomgeving wordt mede bepaald door de nabijheid, bereikbaarheid, toegankelijkheid van woon- tot werkomgeving. Nabijheid van werk en maatschappelijke voorzieningen (winkels, recreatie, cultuur, ontspanning, zorg ...) tot de woonomgeving leidt tot kortere en mindere verplaatsingen (cf. discipline mobiliteit), wat onder andere leidt tot een kleinere ruimtebehoefte voor mobiliteitsinfrastructuren, waardoor meer ruimte beschikbaar wordt voor andere functies, zoals natuur, open ruimte, ruimte voor duurzame voedselproductie, hernieuwbare energie, water... De effecten ten aanzien van de ruimtebehoefte

worden beoordeeld binnen het thema ruimte. De effecten met betrekking tot de leefkwaliteit (actieve verplaatsingen, toegankelijkheid van woon- en werkomgeving...) worden beoordeeld binnen het thema gezondheid.

4.4.1.1 Beleidsambitie 2035

- Beleidsplan Ruimte Vlaanderen²⁴
  - Terugdringen bijkomend gemiddeld dagelijks ruimtebeslag tot 2 ha/dag tegen 2030
  - Het bedrijfsoppervlak op bewandelbare afstand rond het geheel van strategische collectieve vervoersknopen binnen de ruimtelijke ruggengraat zal jaarlijks stijgen door werk te maken van gemengde ontwikkeling
  - Bijkomende economische activiteiten worden georganiseerd rond locaties met een hoge knooppuntwaarde
- Vlaams doelstellingenkader Vizier 2030²⁵
  - Tegen 2030 zijn duurzame voedselproductiesystemen gegarandeerd en veerkrachtige landbouwpraktijken geïmplementeerd die de productiviteit en de productie kunnen verhogen en een toereikend inkomen verzekeren
  - Tegen 2030 zijn de ecosystemen en hun diensten en biodiversiteit minstens behouden, is de aftakeling van de natuurlijke leefgebieden ingeperkt en zijn met uitsterven bedreigde soorten beschermd
- Beleidsnota Onroerend Erfgoed 2019-2024²⁶
  - Het onroerend erfgoed zal nog meer ingezet worden als troef. Het in stand houden van erfgoed door er een kwaliteitsvol hedendaags gebruik aan te geven is meer dan ooit een beleidsthema. We willen innovatieve, kwaliteitsvolle nieuwe tijdslagen toevoegen aan ons erfgoed

4.4.2 Beleidsambities 2035 – 2050

4.4.2.1 Beleidsambitie 2050

- In de COM(2011) 571 definitief ('Stappenplan voor efficiënt hulpbronengebruik in Europa')²⁷ "Tegen 2020 houden de EU-beleidsmaatregelen rekening met hun rechtstreekse en onrechtstreekse effect op het gebruik van grond in de EU en wereldwijd, en tegen 2050 wordt de netto ruimtebeslagwaarde afgebouwd tot nul [...]".
- 8ste Environmental Action Programme (EAP 8)²⁸
"de bevordering van de milieuduurzaamheid en de afname van de druk op het milieu en klimaat met betrekking tot productie en consumptie, in het bijzonder voor de domeinen

²⁴ Vlaamse regering (2018) Beleidsplan Ruimte Vlaanderen - strategische visie

²⁵ Vlaamse regering (2018) Vizier2030. Een 2030-doelstellingenkader voor Vlaanderen

²⁶ Vlaamse regering (2019) Beleidsnota 2019-2024. Onroerend Erfgoed

²⁷ Europese Commissie (20.09. 2011). Stappenplan voor een efficiënt hulpbronengebruik in Europa (COM(2011) 571);

²⁸ Europese Commissie (2020). Proposal for a decision of the European Parliament and of the Council on a General Union Environment Action Programme to 2030. Geraadpleegd op 2 februari 2022 via <https://ec.europa.eu/environment/pdf/8EAP/2020/10/8EAP-draft.pdf>

energie, industriële ontwikkeling, gebouwen en infrastructuur, mobiliteit en voedingssystemen.”

- **Beleidsplan Ruimte Vlaanderen²⁹**
  - Terugdringen van het bijkomend gemiddeld dagelijks ruimtebeslag tot 0 ha/dag tegen 2040
  - De woondichtheid op bewandelbare afstand rond het geheel van strategische collectieve vervoersknopen binnen de ruimtelijke ruggengraat neemt tegen 2050 met 50 % toe ten opzichte van 2015
  - De woondichtheid en het bedrijfsvloeroppervlak zullen op het geheel van plaatsen met een (zeer) goede knooppuntwaarde en een (zeer) goed voorzieningenniveau (beide al dan niet in min of meerdere mate aanwezig) tegen 2050 met minstens 30 % zijn gestegen ten opzichte van 2015
  - Er wordt naar gestreefd om tegen 2050 geen substantieel aantal bijkomende woonegelegenheden en werkplekken meer te realiseren op te lange verplaatsingstijd van een collectieve vervoersknoop of groep voorzieningen, tenzij dit om duidelijke ruimtelijk rendementsoverwegingen aangewezen is
  - De ruimte biedt in 2050 een palet van leefomgevingen in sterke steden en dorpen. Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten realiseren een goede inrichting vanuit de kernkwaliteiten voor ruimtelijke ontwikkeling (gedeeld en meervoudig gebruik; robuustheid en aanpasbaarheid; herkenbaarheid, leesbaarheid en visuele aantrekkelijkheid van de omgeving; waardering van erfgoed en de karakteristieken van het landschap; biodiversiteit, ecologische samenhang en bodemkwaliteit; klimaatbestendigheid; energetische aspecten; gezondheid; inclusief samenleven; economische vitaliteit)
  - De verhardingsgraad in de bestemmingen landbouw, natuur en bos is tegen 2050 minstens met 1/5 teruggedrongen ten opzichte van 2015
  - De totale bestede oppervlakte voor de open-ruimte bestemmingen zal in 2050 circa 72,5 % van de oppervlakte van Vlaanderen bedragen
  - Tegen 2050 is het fijnmazig netwerk van groenblauwe aders dwars doorheen de open en bebouwde ruimte maximaal ingericht, zodat de ruimte klimaatbestendig en meer leefbaar is. Dit betekent een substantiële vermeerdering van het aandeel wateroppervlakte en groen in open ruimte en steden en dorpen ten opzichte van 2015
  - De verhardingsgraad binnen de bestemming gedomineerd door ruimtebeslag is tegen 2050 gestabiliseerd en bij voorkeur teruggedrongen ten opzichte van 2015. De verharding neemt na 2050 niet meer toe.

---

²⁹ Vlaamse regering (2018) Beleidsplan Ruimte Vlaanderen - strategische visie

4.4.3 Beoordelingskader

Subthema	Criteria
<p>Zorgvuldig ruimtegebruik</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Wijziging inzake bijkomend ruimtebeslag • Wijziging waarbij harde ruimtegebruik functies een plaats krijgen binnen het bestaand ruimtebeslag • Wijziging inzake ruimtelijk rendement • Mogelijkheid tot reconversie of transformatie van bestaande gebouwen of gronden, hergebruik van ruimte, bundeling en verdichting, mogelijkheid van inbreiding van bestaande bebouwde weefsel, mate van ruimtelijke efficiëntie, en mate van ruimtelijke verweving • Mate waarin ruimte voor verschillende functies wordt gecreëerd (wonen, werken, energie, duurzame voedselproductie, economie, water, landbouw...) en mate van ruimtelijke verweving
<p>Ruimtelijke kwaliteit, samenhang en cultuurhistorie</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Wijziging van ruimtelijke samenhang/versnippering van aaneengesloten functionele/ruimtelijke structuren (landbouw en duurzame voedselproductie, wonen, werken, groen/blauw netwerk, landschap en erfgoed), ... • Wijziging van de wisselwerking tussen de functionele/ruimtelijke structuren en de inrichting ervan (incl. mate waarin ruimte voorzien wordt in functie van de uitwisseling tussen functies op vlak, water, energie, grondstoffen (natuurlijke hulpbronnen, productie uit landschapsbeheer, circulariteit), duurzame voedselproductie ...) • Mate waarin nieuwe, meer collectieve vormen van wonen, werken, duurzame voedselproductie, hernieuwbare energie worden gefaciliteerd • Wijziging erfgoedwaarde en kenmerken van het landschap • Wijziging in herkenbaarheid, leesbaarheid en visuele aantrekkelijkheid van de omgeving
<p>Toegankelijke landschappelijk waardevolle omgeving, natuur en recreatie</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Nabijheid en toegankelijkheid van groen in de ruimere leefomgeving • Beschikbaarheid en toegankelijkheid van recreatieve en ontspanningsmogelijkheden in de leefomgeving

4.4.4 Relatie met andere thema's

Voor het thema "ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en erfgoedwaarden" zijn onder meer volgende relaties van belang:

- Relatie met het thema "mobiliteit en bereikbaarheid" omdat de ruimtelijke verdeling van functies bepalend is voor de verplaatsingsbehoeften en -afstanden. Daarnaast kan de uitbouw van een mobiliteitsnetwerk bestaande relaties tussen functies versterken/versnipperen.
- Relatie met het thema "biodiversiteit" omdat natuur een zekere ruimtebehoefte heeft en er een wisselwerking bestaat tussen natuur en een kwaliteitsvolle leefomgeving. De intrinsieke waarden van natuur komen aan bod binnen het thema biodiversiteit.
- Relatie met het subthema "wateroverlast en droogte" omdat ruimtebeslag een belangrijke impact heeft op waterinfiltratie, waterbuffering en watercaptatie.
- Relatie met het thema "gezonde en veilige leefomgeving": omdat de omgeving en de organisatie ervan een impact hebben op gezonde keuzes die worden gemaakt (vb. actieve mobiliteit).
- Relatie met het thema "klimaat" omdat hernieuwbare energie en water een ruimtevraag hebben.

4.5 Impact op het klimaat

4.5.1 Focus van de beoordeling

Binnen het thema klimaat gaat zowel aandacht uit naar de effecten van het Beleidsplan Ruimte op het klimaat en op de weerbaarheid van de omgeving tegen de gevolgen van klimaatverandering als naar de invloed van klimaatverandering op de effectiviteit en doorwerking van het Beleidsplan Ruimte. Zeker op langere termijn kan dat laatste relevant zijn.

In eerste instantie kijken we naar **klimaatmitigatie**. Daarbij beschrijven we de **wijzigingen** als gevolg van het beleidsplan ten aanzien van **broeikasgasemissies** kwalitatief en op hoofdlijnen. Dit gebeurt op basis van een analyse van wijzigingen in de voornaamste activiteiten die aan de basis van die emissies liggen (verkeer, bewoning, industrie, landbouw...). Daarnaast houden we ook rekening met **wijzigingen in landgebruik en -beheer** (met bijvoorbeeld gevolgen voor de koolstofvoorraad opgeslagen in de bodem) en met de wijziging in verharding (en de ervan afgeleide effecten, zoals wateroverlast en hittestress)

In het onderzoek zullen we ons focussen op een beschrijving van de factoren die een effect (kunnen) hebben op (netto) broeikasgasemissies (emissies, vermeden emissies en koolstofopslag), van de manier waarop deze factoren door het Beleidsplan Ruimte beïnvloed worden, en van de mate waarin deze evoluties in lijn zijn met of juist tegenstrijdig zijn aan het Vlaamse, provinciaal en gemeentelijk beleid. Wat we beoordelen is niet zozeer het effect op zich, maar de mate waarin het Beleidsplan Ruimte al dan niet bijdraagt aan de realisatie van het klimaatbeleid. In het kader van het MER zullen we dus nagaan welke beleidslijnen, maatregelen en acties uit het Beleidsplan Ruimte al dan niet in lijn zijn met de doelstellingen van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 en het Vlaams Klimaatadaptatieplan.

Daarnaast kijken we ook naar **klimaatadaptatie**. Hierbij onderzoeken we op een kwalitatieve manier de mate waarin de realisatie van het Beleidsplan Ruimte er toe kan bijdragen de gevolgen van de klimaatverandering te milderen. Daartoe zullen we een overzicht geven van de verwachte klimatologische evoluties in Lokeren en Moerbeke en van de wijze waarop de beleidsopties die in het Beleidsplan Ruimte zijn opgenomen helpen de omgeving weerbaarder te maken tegen die gevolgen. We focussen ons daarbij op het temperen van mogelijke effecten van hittestress en het bufferen of voorkomen van hydrologische extremen zoals droogte, overstromingen vanuit waterlopen, overstromingen door de zeespiegelstijging en wateroverlast door hevige regenval.

Tenslotte zullen we in het MER ook beschouwingen maken met betrekking tot de mate waarin het Beleidsplan Ruimte "**robuust**" is tegenover klimaatverandering. De vraag daarbij is of de doorwerking van het beleidsplan in voldoende mate kan bestendig worden onder de invloed van een wijzigend klimaat, en hoe de beleidsopties uit het plan zoveel mogelijk "klimaat zeker" kunnen worden gemaakt.

4.5.2 Beleidsambities 2035 – 2050

4.5.2.1 *Beleidsambities 2035*

Emissiereducties

- Europa:
  - Europese Klimaatwet (Green Deal)³⁰: minstens 55% netto reductie in totale broeikasgasemissies (CO₂e³¹) in 2030 t.o.v. 1990
- Vlaanderen:
  - Actualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030³²: 40% netto reductie in niet-ETS³³ broeikasgasemissies (CO₂e) in 2030 t.o.v. 2005³⁴

Landgebruik

- Europa:
  - Aanpassing van de LULUCF-verordening (Fit for 55)³⁵: netto 310 miljoen ton CO₂e aan broeikasgassen uit de atmosfeer verwijderen in de LULUCF-sector³⁶ voor de periode 2026-2030
- Vlaanderen:
  - Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030: geen netto afname van koolstofvoorraden vastgelegd in diverse vormen van landgebruik t.o.v. 2021 (i.e. “no-debit rule”)³⁷

Klimaatadaptatie

- Europa:
  - Europese Klimaatwet (Green Deal): voortdurende vooruitgang boeken om het adaptatievermogen te vergroten, de veerkracht te vergroten en de kwetsbaarheid voor klimaatverandering te verminderen³⁸
  - EU Adaptatiestrategie (Green Deal)³⁹: klimaatadaptatie slimmer, sneller en systemischer maken
- Vlaanderen:
  - Vlaams Klimaatadaptatieplan⁴⁰: adaptatieplan bestaande uit 6 strategieën

³⁰ Europese Unie (2021). Europese Klimaatwet.

³¹ Een maat om aan te geven hoeveel een gegeven hoeveelheid broeikasgas bijdraagt aan de opwarming van de aarde, gebruikmakend van een equivalente emissie koolstofdioxide (CO₂).

³² Vlaamse Regering (2019). Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030.

³³ Emissies die niet onder het Europees Emissietradingsstelsel (ETS) vallen (transport, gebouwen, afval en landbouw).

³⁴ De verhoging van de Europese 2030-reductiedoelstelling naar (ten minste) 55% heeft ook gevolgen voor de doelstellingen van de lidstaten. Voor België komt dit volgens de “Effort Sharing Regulation” (Verordening (EU) 2018/842) neer op een verhoging van de oorspronkelijke doelstelling van 35% tot 47% reductie..

³⁵ verordening (EU) 2023/839.

³⁶ Sector landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw

³⁷ Bijlage IIa bij de aangepaste LULUCF-verordening (verordening (EU) 2023/839) voorziet voor België een netto reductie van 1352 kton CO₂e in 2030. Tussen vandaag en 2030 moeten de vastleggingen in de LULUCF-sector in België dus evolueren van een situatie waarbij de vastleggingen in evenwicht zijn met de emissies tot een netto vastlegging van 1352 kton per jaar.

³⁸ Europese Unie (2019) Europese Green Deal

³⁹ Europese commissie (2021). EU Strategie voor Adaptatie aan Klimaatverandering.

⁴⁰ Vlaamse Regering (2022) Vlaams Klimaatadaptatieplan

- Vlaanderen brede groenblauwe infrastructuur
- Waterbeschikbaarheid en watergebruik
- Ruimte voor water in functie van waterveiligheid en droogtepreventie
- Herstel en klimaatbestendig beheer van natuur, bos en open ruimte
- Gezondheidsbeleid
- Samenwerken en coördineren

4.5.2.2 Beleidsambities 2050

Emissiereducties

- **Europa:**
  - Europese klimaatwet (Green Deal): klimaatneutraal zijn tegen 2050
- **Vlaanderen:**
  - Vlaamse klimaatstrategie 2050⁴¹: 85% netto reductie in niet-ETS broeikasgasemissies (CO₂e) t.o.v. 2005 (met ambitie om te evolueren naar volledige klimaatneutraliteit)

Landgebruik

- **Europa:**
  - Voorstel tot aanpassing van de LULUCF-verordening (Fit for 55): scope van de verordening uitbreiden zodat ook de broeikasgasemissies afkomstig van de landbouwsector erdoor gevat worden (waarbij alle broeikasgasemissies door landgebruik, bosbouw en landbouw samen tegen 2035 in evenwicht worden gebracht met verwijderingen uit deze drie sectoren)
- **Vlaanderen:**
  - Vlaamse klimaatstrategie 2050⁴²: blijvende stijging of stabilisatie op een hoog niveau van het koolstofgehalte in landbouwbodems en maximalisatie van koolstofopslag in natuur- en bosgebieden rekening houdend met het gewenste natuurdoeltype

Klimaatadaptatie

- **Europa:**
  - EU Adaptatiestrategie (Green Deal): klimaatbestendig zijn
- **Vlaanderen:**
  - Vlaamse klimaatstrategie 2050: een klimaatadaptieve ruimte, samenleving, gebouwen, (mobiliteits)infrastructuur, industrie en landbouw

---

⁴¹ Vlaamse Regering (2019). Vlaamse Klimaatstrategie 2050.

⁴² Vlaamse Regering (2019) Vlaamse Klimaatstrategie 2050

4.5.3 Beoordelingskader

Onderstaande tabel geeft de verschillende subthema's en bijhorende criteria binnen het thema klimaat weer.

Subthema	Beoordelingscriteria
<p>Impact van het Beleidsplan Ruimte op de emissies van broeikasgassen</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Wijzigingen in broeikasgasemissies of in het potentieel voor het vastleggen van emissies (mitigatie)
<p>Impact van het Beleidsplan Ruimte op de weerbaarheid van de omgeving tegen de gevolgen van klimaatverandering</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Wijzigingen in de weerbaarheid tegen de gevolgen van klimaatverandering (hittestress, droogte, overstromingen vanuit waterlopen, overstromingen door zeespiegelstijging, wateroverlast door hevige regenval...) (adaptatie)
<p>Invloed van klimaatverandering op de effectiviteit van het Beleidsplan Ruimte</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Wijzigingen in de effectiviteit van het Beleidsplan Ruimte in een context van klimaatverandering (hitte, verdroging, overstromingen, wateroverlast, zeespiegelstijging...) (robuustheid)

4.5.4 Relatie met andere thema's

Voor het thema Klimaat zijn onder meer volgende relaties van belang:

- Relatie met het thema “Mobiliteit en bereikbaarheid” omdat verplaatsingsbehoeften en -patronen en multimodale bereikbaarheid een invloed hebben op de hoeveelheid broeikasgassen die door de verschillende transportmodi worden uitgestoten.
- Relatie met het thema “Biodiversiteit”, omwille van onder meer de rol die natuurgebieden kunnen spelen bij zowel het vasthouden van broeikasgassen in bodem en vegetatie als bij het temperen van de gevolgen van klimaatverandering (door bijvoorbeeld verkoeling of het bufferen van water).
- Relatie met het thema “Water” omdat er een duidelijke relatie bestaat tussen de beschikbaarheid van water en de (toegenomen) kans op droogte en op overstromingen.
- Relatie met het thema “Gezonde en veilige leefomgeving” omdat er een duidelijke relatie is tussen de (toegenomen) kans op droogte, overstromingen, wateroverlast en hittestress en gezondheid en veiligheid.

4.6 Impact op gezonde en veilige leefomgeving

4.6.1 Focus van de beoordeling

Een gezonde en veilige leefomgeving wordt enerzijds bepaald door de milieukwaliteit van de leefomgeving en anderzijds door de mogelijkheden die leefomgeving biedt om een gezond leven te leiden.

De **milieukwaliteit** wordt voornamelijk bepaald door de **luchtkwaliteit** en het **geluidsklimaat** van de woonomgeving. Dit is in hoge mate afhankelijk van de locatie en de activiteiten die er plaatsvinden. De luchtkwaliteit in Lokeren en Moerbeke is het resultaat van emissies van luchtverontreinigende stoffen in Lokeren en Moerbeke zelf en van aanvoer van buiten Lokeren en Moerbeke. De emissies kunnen van natuurlijke of antropogene oorsprong zijn. Antropogene emissies vinden hun oorsprong bij de verschillende sectoren: industrie, transport, huishoudens, landbouw en handel en diensten. Meteorologische omstandigheden spelen een rol bij de aanvoer, verspreiding, vorming en verwijdering van pollutanten.

Op locaties met een dicht wegennet en een hoge bevolkingsdichtheid, kan omgevingslawaai leiden tot heel wat overlast bij omwonenden. De bron van dit omgevingslawaai kan ontstaan door verkeer, burenlawaai, industrie, toerisme, recreatie, landbouwactiviteiten....

Gezien projecten op zich dienen te voldoen aan de vigerende regelgeving en de vooropgestelde normen en richtlijnen zal de milieubeoordeling op strategisch niveau zich focussen op de elementen uit het Beleidsplan Ruimte die bepalend kunnen zijn voor een verbetering/verslechtering van het lucht- en geluidsklimaat. De emissies van verontreinigde stoffen en de geluidsemissies van hinderlijke inrichtingen vallen immers allen onder de vigerende wetgeving. Het ruimtelijk beleid (op gemeentelijk niveau) kan immers keuzes maken die de milieukwaliteit verbeteren (of verslechteren). Kenmerkend voor dit type milieubeoordeling is dat specifieke ruimtelijke locaties van ingrepen niet vastliggen en dat het studiegebied de volledige gemeente kan beslaan. De beoordeling van de milieueffecten op vlak van lucht- en geluidsklimaat zal zich dan ook focussen op deze aspecten, waarbij de vooropgestelde normen niet kwantitatief worden beoordeeld. Voor de effectbeoordeling van het Beleidsplan Ruimte Lokeren focussen we bijgevolg vooral op de aspecten die door het ruimtelijk beleid (kunnen) beïnvloed worden waarbij niet alleen de focus komt te liggen op luchtkwaliteit of het terugdringen van geluidsoverlast maar ook de blootstelling of bijkomende blootstelling wordt meegenomen.

Op vlak van bevorderende **leefkwaliteit** worden in hoofdzaak drie grote elementen beoordeeld: de bevordering tot actieve levensstijl, de uitnodiging tot sociale cohesie en de bescherming of belasting van kwetsbare zones en -groepen. Hieronder valt een evaluatie van de mate waarin het beleidsplan inzet op groenblauwe netwerken (cfr. thema ruimte en biodiversiteit) en hun bereikbaarheid (cfr. thema ruimte en mobiliteit), gezonde voeding en de beschikbaarheid, de stimulatie tot bewegen en gebruik van actieve transportmodi (cfr. thema mobiliteit, plaatsen voor ontmoetingen e.d. (cfr. thema ruimte). Onder kwetsbare groepen wordt verstaan ouderen, jongeren, kansengroepen, lagere socio-economische status etc. Deze elementen worden op een kwalitatieve manier beoordeeld, wegens het strategische karakter van het Beleidsplan Ruimte.

Gezien het abstractieniveau van voorliggende milieubeoordeling en de kenmerken van het Beleidsplan Ruimte zal de milieubeoordeling zich focussen op elementen die op gemeentelijk niveau de milieu- en leefkwaliteit mee kunnen bepalen. Met andere woorden, kunnen de keuzes die Lokeren en Moerbeke maken een effect hebben op een gezonde leefomgeving?

4.6.2 Beleidsambities 2035 – 2050

4.6.2.1 *Beleidsambitie 2035*

De Europese commissie stelt volgende tussentijdse doelstellingen op weg naar 'een gezonde leefomgeving' tegen 2030:

1. De luchtkwaliteit verbeteren om het aantal vroegtijdige sterfgevallen door luchtvervuiling verminderen met 55% ten opzichte van het referentiejaar 2005
2. Het aandeel mensen dat blootgesteld wordt aan chronische geluidshinder verminderen met 30% t.o.v. het referentiejaar 2005

Luchtkwaliteit

Allereerst zijn er de richtlijnen die normen vastleggen m.b.t. luchtkwaliteit, hetzij richtlijnen 2008/50/EG⁴³ en 2004/107/EG⁴⁴. Het doel van de richtlijnen is om luchtvervuiling in Europa terug te dringen en stelt daarbij eisen aan concentraties van bepaalde stoffen.

Naast de richtlijnen m.b.t. normen zijn er emissieplafondrichtlijnen of NEC-richtlijn (National Emission Ceilings). De eerste werd gepubliceerd in 2001 (2001/81/EG) en definieerde emissieplafonds voor verschillende pollutanten die vanaf 2010 niet meer overschreden mochten worden. Eind 2016 trad de herziene NEC-richtlijn in werking (2016/2284/EU). De NEC-richtlijn bevat doelstellingen voor 2020 en 2030 die geformuleerd zijn als relatieve reducties ten opzichte van de emissies in 2005. Zo worden reducties van 59% en 39% voor respectievelijk NO_x en PM_{2,5} tegen 2030 beoogd.

Ter uitvoering van de Europese richtlijnen (2008/50/EG artikel 23 en 2016/2284 artikel 6) heeft de Vlaamse regering op 25 oktober 2019 het Luchtbeleidsplan 2030 goedgekeurd. Het Luchtbeleidsplan 2030 wil tegen 2030 '**de gezondheidsimpact van luchtverontreiniging halveren ten opzichte van 2005**'. Hierbij worden enerzijds het aantal vroegtijdige sterfgevallen door langdurige blootstelling aan PM_{2,5} als indicator wordt gebruikt en anderzijds de NO₂-concentratie.⁴⁵

Geluidsklimaat

De Europese richtlijn omgevingslawaai (2002/49/EG)⁴⁶ heeft tot doel in Europa een gemeenschappelijke aanpak in te voeren om schadelijke effecten van blootstelling aan omgevingslawaai:

- te vermijden;
- te voorkomen;
- of te verminderen.

Het uiteindelijke doel is dat (1) de leefbaarheid van de bevolking verhoogt, (2) de hinderbeleving verbetert en (3) gezondheidseffecten als gevolg van blootstelling aan hoge geluidsniveaus dalen en daarmee ook de maatschappelijke kosten ervan.

---

⁴³ Europees Parlement en Raad (2008). Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa

⁴⁴ Europees Parlement en Raad (2004). Richtlijn 2004/107/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende de arseen, cadmium, kwik, nikkel en polycyclische aromatische koolwaterstoffen in de lucht.

⁴⁵ Europees Parlement en Raad (2016). RICHTLIJN (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van de nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG

⁴⁶ Europees Parlement en Raad (2002). Richtlijn 2002/49/EG van het Europees PARLEMENT EN DE RAAD van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai

In uitvoering van de Europese richtlijn omgevingslawaai worden op Vlaams niveau elke 5 jaar strategische geluidsbelasting kaarten en geluidsactieplannen opgemaakt voor belangrijke wegen en spoorwegen, voor de omgeving van de nationale luchthaven en voor agglomeraties met meer dan 100.000 inwoners.

Leefkwaliteit

Het strategisch plan “De Vlaming leeft gezonder in 2025”⁴⁷ stelt dat “de Vlaming gezonder leeft in 2025, op vlak van gezond eten, sedentair gedrag, lichaamsbeweging, tabak, alcohol en drugs. Hiervoor is een beleid in de levensdomeinen gezin, vrije tijd, onderwijs, werk, zorg en welzijn en de buurt ontwikkeld dat rechtstreeks naar de burger wordt gericht en is er aandacht voor goed bestuur. Dit alles moet leiden tot verbetering van verschillende indicatoren bij diverse bevolkingsgroepen met aandacht voor kwetsbare groepen”.

4.6.2.2 *Beleidsambities 2050*

De Europese Green Deal streeft tegen 2050 naar ‘een wereld waarin verontreiniging wordt teruggedrongen tot een niveau dat niet langer schadelijk is voor de menselijke gezondheid en natuurlijke ecosystemen’⁴⁸.

Luchtkwaliteit

Langetermijndoelstellingen (2050) van het Vlaams Luchtbeleidsplan 2030 relevant voor dit plan is: “Luchtvervuiling door antropogene bronnen, zoals industrie, landbouw en verkeer, drastisch terugdringen. Hierbij wordt ernaar gestreefd dat de luchtkwaliteit in Vlaanderen geen significante negatieve invloed heeft op de gezondheid van haar bewoners, zoals die door de WGO ingeschat wordt”⁴⁹.

Geluidsklimaat

Op lange termijn (2050) wenst de Vlaamse overheid het omgevingslawaai drastisch terug te dringen. Daarbij wordt ernaar gestreefd dat de geluidskwaliteit in Vlaanderen geen significante negatieve invloed heeft op de gezondheid van haar bewoners. Meer nog, de ambitie is er om een leefomgeving te creëren die een positieve invloed heeft op de gezondheid en die gezond gedrag stimuleert. De aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie van oktober 2018 zijn daarbij richtinggevend.⁵⁰ Verder heeft de Vlaamse overheid ook de ambitie om de geluidskwaliteit te behouden waar die nog goed is, of een aangename geluidskwaliteit te creëren waar dat mogelijk en opportuun is.

---

⁴⁷ Agentschap Zorg & Gezondheid (2016). Strategisch Plan “De Vlaming leeft gezonder in 2025”

⁴⁸ Europese Unie (2021). Europese Klimaatwet.

⁴⁹ Departement Omgeving. (2019). Luchtbeleidsplan 2030

⁵⁰ Departement Omgeving & Agentschap Wegen en Verkeer. (2019). *Geluidsactieplan 2019-2023 voor belangrijke wegen*.

4.6.3 Beoordelingskader

Subthema	Beoordelingscriteria
milieukwaliteit: lucht en geluid <p>Milieukwaliteit 2035</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mate waarin geluidsoverlast teruggedrongen wordt en de luchtkwaliteit verbeterd wordt. - Mate waarin de blootstelling van emissies en bijgevolg hun hinder verminderd wordt.
ruimtelijke leefkwaliteit en veiligheid <p>Ruimtelijke leefkwaliteit en veiligheid 2035</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Effect op de sociale samenhang en de sociale toegankelijkheid van de leefomgeving - Nabijheid en toegankelijkheid van groen in de ruimere leefomgeving - De beschikbaarheid en toegankelijkheid van recreatieve- en ontspanningsmogelijkheden in de leefomgeving. - Mate van aandacht voor kwetsbare groepen. - Effect op de bevordering van gezonde keuzes in de vorm van actieve leefstijl en sociale cohesie. - Mate van aandacht voor (sociale) veiligheid van de ruimte

4.6.4 Relatie met andere thema's

Voor het thema "gezonde en veilige leefomgeving" zijn onder meer volgende relaties van belang:

- Relatie met het thema "mobiliteit en bereikbaarheid": omdat verplaatsingsbehoeften, multimodale bereikbaarheid en de structuur van het transportnetwerk een invloed hebben op de luchtkwaliteit en het geluidsklimaat en de actieve verplaatsingsmogelijkheden
- Relatie met de thema's "biodiversiteit" en "water": omdat er een duidelijke link is te leggen tussen de aanwezigheid en bereikbaarheid van groen(blauwe) structuur en menselijk welzijn en tussen water- en luchtkwaliteit en menselijke gezondheid.
- Relatie met thema "ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving omdat de omgeving en de inrichting ervan een impact kan hebben op gezonde keuzes die worden gemaakt, sociale cohesie, toegankelijkheid tot en bereikbaarheid van voorzieningen, ...
- Relatie met het thema "klimaat": Het thema klimaat spitst zich ook toe op hittestress, droogte en wateroverlast, wat gelinkt is aan gezondheid.

4.7 Synthese relatie tussen de verschillende thema's

De verschillende thema's zijn geen aparte "hokken". Er bestaan tal van relaties tussen de verschillende thema's en de thema's zijn nauw verweven met elkaar en spelen op elkaar in, zoals beschreven werd bij de respectievelijke thema's. Bij de beoordeling zal er voldoende rekening worden gehouden met deze verbanden. De synthese over de thema's heen zal ervoor zorgen dat het grote geheel niet uit het oog wordt verloren.

5 Samenstelling van het team van deskundigen

Het plan-MER voor het Beleidsplan Ruimte wordt in opdracht van de stad Lokeren opgemaakt door een erkende MER-coördinator. Koen Couderé (MB/MER/EDA/222), erkend coördinator en erkend MER-deskundige voor de discipline klimaat en disciplines water en bodem, neemt deze taak op en werkt ook het thema Klimaat in het plan-MER verder uit. Hij voert de coördinatie uit in samenwerking met Catherina Vanschoenwinkel.

Deskundige	Rol, discipline	Erkenningsbesluit	Handtekening
Koen Couderé	MER-coördinator	GOP/ERK/MER/2019/00033	

Tabel 5-1 Team van erkende MER-deskundigen

Daarnaast nemen Anke Coolens en Catherina Vanschoenwinkel de interne coördinatie op zich en staan ze in wisselwerking met onderstaande medewerkers:

Thema	Medewerkers
Mobiliteit en bereikbaarheid	Stijn Van Pee
Water	Filip Lauryssen
Biodiversiteit	Jos Van Winckel
Ruimte	Jonas De Temmerman
Klimaat	Koen Couderé
Gezondheid	Matthias Defoort
Interne-coördinatie	Anke Coolens, Catherina Vanschoenwinkel

6 Bijlagen

6.1 Bijlage 1 Juridische en beleidsmatige context

Overzicht van de relevante juridische (J) en beleidsmatige (B) documenten in het kader van de milieueffectenbeoordeling.

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
ALGEMEEN				
Europese plan-m.e.r.-richtlijn 2001/42/EG	Europese richtlijn: 27 juni 2001	De Europese plan-MER-Richtlijn 'betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's' bepaalt voor welke plannen en programma's een milieueffectenbeoordeling noodzakelijk is en waaraan deze milieueffectenbeoordeling moet beantwoorden. Deze richtlijn werd uitgevaardigd om een hoog niveau van milieubescherming te bekomen en er voor te zorgen dat milieuoverwegingen tijdens de voorbereiding en ontwikkeling van plannen en programma's geïntegreerd zouden worden.	J	Europees juridisch richtlijnenkader
Decreet houdende algemene bepalingen in verband met milieubeleid (DABM)	Vlaams decreet: 5 april 1995	Het DABM creëert een algemeen juridisch kader voor het milieubeleid ter overkoepeling van de bestaande sectorale regelingen en omvat de doelstellingen en de beginselen voor het milieubeleid in Vlaanderen.	J	Vlaams algemeen juridisch kader
M.e.r.-decreet en uitvoeringsbesluit	Vlaams decreet: 18 december 2002 Vlaams uitvoeringsbesluit: 10 december 2004	Het m.e.r.-decreet regelt de m.e.r.-procedure en geeft de categorieën van ingrepen weer waarvoor een milieueffectrapport moet worden opgemaakt.	J	Vlaams juridisch kader
Plan-m.e.r.-decreet en uitvoeringsbesluit	Vlaams decreet: 27 april 2007 Uitvoeringsbesluit: 12 oktober 2007	Het plan-m.e.r.-decreet vormt een wijziging op het m.e.r.-decreet. Het regelt het toepassingsgebied, de inhoud en de procedure voor de opmaak van een plan-MER.	J	Vlaams juridisch kader
VN duurzame ontwikkelingsdoelstellingen	VN strategische doelstellingen: 25 september 2015	De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties zijn de doelstellingen die de wereld zich stelt richting 2030 om aan duurzame ontwikkeling te werken. De 17 hoofddoelstellingen en 169 subdoelstellingen vormen het belangrijkste internationaal duurzaamheidskader voor de komende 15 jaar.	B	Globaal algemeen duurzaamheidskader
Decreet duurzame ontwikkeling	Vlaams decreet: 27 augustus 2008	Het Vlaams decreet duurzame ontwikkeling bepaalt dat duurzame ontwikkeling een inclusief, participatief en gecoördineerd proces is. Het vormt het kader voor het beleid duurzame ontwikkeling.	J	Vlaams juridisch duurzaamheidskader
Visie 2050	Vlaams beleidsdocument: 10 maart 2016	In het kader van het Vlaams decreet duurzame ontwikkeling stelde de Vlaamse Regering de derde Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling op in een transversale beleidsnota Vlaanderen 2050: Visie 2050, een langtermijnstrategie voor Vlaanderen. In haar Visie 2050 toont de Vlaamse Regering het Vlaanderen dat ze wenst op lange termijn: een sterk, sociaal,	B	Vlaams lange termijn strategisch beleidskader

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
		open, veerkrachtig en internationaal Vlaanderen dat welvaart en welzijn creëert op een slimme, innovatieve en duurzame manier en waarin iedereen meetelt.		
Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO)	Vlaams decreet: 8 mei 2009	De Vlaamse codex ruimtelijke ordening regelt de organisatie van de ruimtelijke ordening in Vlaanderen en vervangt hierbij het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996.	J	Vlaams juridisch kader ruimtelijke ordening. Regelt de ruimtelijke structuurplannen, ruimtelijke uitvoeringsplannen, stedenbouwkundige verordeningen en stedenbouwkundige vergunningen.
Gewestplan	Vlaams koninklijk besluit: 28 december 1972	Geeft de bestemming en het gebruik van de gronden in Vlaanderen weer. Gewestplanwijzigingen worden niet meer doorgevoerd. In het decreet van 18 mei 1999 is immers vastgelegd dat in de toekomst bestemmingen vastgelegd worden in ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's).	J	De bestemming en het gebruik van de gronden in de Vlaamse provincies worden aangeduid door het Gewestplan. Wijzigingen van de bestemming en het gebruik van gronden zijn vastgelegd in bijzondere plannen van aanleg (BPA's) en ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's).
Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)	Structuurplan: 23 september 1997, (herzieningen 12 december 2003 en 17 december 2010)	Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is sinds 1997 een belangrijk fundament van het ruimtelijk beleid. Eigenlijk is het geen plan maar een visie. Een visie die aangeeft hoe we in Vlaanderen best met onze ruimte omgaan. We moeten investeren in onze steden, zodat dit aangename plekken zijn om te wonen. Wat nog rest aan groen en open ruimte moeten we bewaren. Dat is de krachtlijn van het plan. De consequenties van deze visie worden in detail en op wetenschappelijk onderbouwde wijze uitgewerkt voor de stedelijke gebieden, het buitengebied, de economische gebieden en de ruimte voor infrastructuur.	B	Huidig Vlaams ruimtelijk kader tot er een definitief Beleidsplan Ruimte Vlaanderen is
Strategische visie beleidsplan ruimte Vlaanderen	Vlaams strategische visie: 20 juli 2018	Met de strategische visie beleidsplan ruimte Vlaanderen zet de Vlaamse Regering een beleidslijn uit die een vernieuwde filosofie en aanpak in het ruimtelijke beleid wil inzetten. Het omvat een toekomstbeeld en een overzicht van beleidsopties op lange termijn, met name de strategische doelstellingen. De strategische visie van het BRV vervangt het Witboek dat de Vlaamse Regering op 30/11/2016 goedkeurde. De strategische visie van het BRV heeft niet het statuut van een ontwerp van ruimtelijk beleidsplan, omdat er nog geen ontwerp-beleidskaders zijn goedgekeurd. Het biedt een basis voor regeringsbeslissingen ter realisatie van de visie en schetst de strategische krachtlijnen voor de ruimtelijke ontwikkeling voor de volgende decennia. Het is een belangrijke formele stap op weg	B	Vlaams algemeen ruimtelijk beleidskader.

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
		naar het beleidsplan ruimte Vlaanderen, dat het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen zal vervangen.		
Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van nadere regels voor de opmaak, de vaststelling en de herziening van ruimtelijke beleidsplannen en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering in het kader van de regeling van de ruimtelijke beleidsplanning	Vlaams besluit: 30/03/2018	Het decreet van 8 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving bevat de decretale onderbouw van de ruimtelijke beleidsplanning als vervolg op de ruimtelijke structuurplanning. Dit wijzigingsdecreet vervangt het hoofdstuk "ruimtelijke structuurplannen" uit de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) door een hoofdstuk "ruimtelijke beleidsplannen" (artikel 2.1.1 e.v. VCRO). Het besluit regelt de opmaak van de ruimtelijke beleidsplannen meer in detail, en regelt de inwerkingtreding van de nieuwe decretale bepalingen.	J	Vlaams juridisch kader.
Vizier2030. Een 2030-doelstellingenkader voor Vlaanderen	Beleidsdocument – Vlaamse regering 2018	De Vlaamse Regering lanceerde op vrijdag 9 maart de visienota Vizier2030, een 2030-doelstellingenkader voor Vlaanderen. De visienota bevat een bundeling van 49 ambitieuze doelstellingen die de Vlaamse Regering tegen 2030 wil realiseren. Hiermee geeft de regering invulling aan de oproep van de Verenigde Naties om de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) te vertalen naar eigen doelstellingen en beleid.	B	Beleidsdocument met doelstellingen voor Vlaanderen
Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS)	PRS-OVL: goedgekeurd bij m.b. van 18 februari 2004. Het bijkomend beleidskader voor windturbines werd goedgekeurd op 25 augustus 2009. Tweede partiële herziening: op 18 juli 2012 goedgekeurd door de minister. Opmaak Beleidsplan Ruimte ter vervanging van PRS: 2016: Kernnota	Het PRS beschrijft de langetermijnvisie van de ruimtelijke ontwikkeling van de Provincie Oost-Vlaanderen. Het gaat om een visie op het gebruik van de ruimte voor maatschappelijke functies zoals wonen, werken en landbouw binnen de provincie. Het plan uit 2004 voldoet aan de Vlaams decreet en vormt het referentiekader voor gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen (GRSP's). Het PRS heeft een informatief, richtinggevend en bindend gedeelte.	B	Huidig Provinciaal ruimtelijk kader tot er een definitief Provinciaal Beleidsplan Ruimte is

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
	2019: opmaak Beleidsplan Ruimte			
Provinciaal Beleidsplan Oost-Vlaanderen (2022)	Beleidsplan Ruimte	Met het Provinciaal Beleidsplan 'Maak ruimte voor Oost-Vlaanderen' zet de provincie een beleidsplan uit dat een vernieuwde filosofie en aanpak in het ruimtelijk beleid wil inzetten. Het omvat een toekomstbeeld en een overzicht van beleidsopties op lange termijn (2050). Het provinciaal beleidsplan heeft in 2019 de conceptnota uitgebracht en in april 2022 keurde de deputatie het voorontwerp van het beleidsplan goed. Het heeft hierdoor nog niet het statuut van een volledig goedgekeurd beleidsplan. Het is een belangrijke formele stap op weg naar het beleidsplan 'Maak ruimte voor Oost-Vlaanderen', dat het ruimtelijk structuurplan Oost-Vlaanderen zal vervangen.	B	Basis van toekomstig Provinciaal ruimtelijk Beleidsplan – in opmaak
KLIMAAT				
VN klimaatverdrag	VN verdrag: 14 juni 1992	Tijdens de Conferentie van de Verenigde Naties over Milieu en Ontwikkeling in Rio werd het klimaatverdrag afgesloten en ondertekend door 154 landen, waaronder België. Het verdrag bindt de strijd aan tegen de klimaatverandering, die wordt veroorzaakt door het door de mens versterkte broeikas effect. Het uiteindelijke doel van het verdrag is de concentratie aan broeikasgassen in de atmosfeer te stabiliseren op zo'n niveau dat er geen gevaarlijke wijzigingen in het klimaatsysteem optreden.	B	Globaal algemeen klimaatkader
Klimaatakkoord van Parijs	VN akkoord: 12 december 2015	195 landen ondertekenen in Parijs een ambitieus, bindend en billijk mondiaal klimaatakkoord. Dit akkoord vormt de langverwachte opvolger van het Kyoto protocol. Voor het eerst in de geschiedenis verbinden bijna alle landen zich ertoe om actie te ondernemen tegen de klimaatverandering. Als belangrijkste doelstelling wordt afgesproken om de temperatuurstijging ruim onder 2°C t.o.v. de pre-industriële periode te houden en een beperking tot 1,5°C na te streven. Daarvoor moeten de globale emissies zo snel mogelijk pieken en vervolgens snel afnemen. Het objectief is om in de tweede helft van deze eeuw een evenwicht te bereiken tussen de uitstoot van door de mens veroorzaakte broeikasgasemissies en de opname door 'carbon sinks'.	J	Globaal algemeen juridisch klimaatkader
Nationaal energie- en klimaatplan 2021-2030	Belgisch beleidsdocument: 31 december 2018	In het kader van de Europese verordening over de Governance van de Energie-unie en van de Klimaatactie (EU 2018/1999 van 11 december	B	Nationaal algemeen beleidskader klimaatmitigatie

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
		2018) maakte België een eerste ontwerp op van een geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan (NEKP).		
Nationaal adaptatieplan	Belgisch beleidsdocument: 19 april 2017	In het kader van de Europese adaptatiestrategie maakte België het nationaal adaptatieplan op. Dit plan omvat duidelijke en beknopte informatie over het adaptatiebeleid en de uitvoering ervan in België, alsook nationale maatregelen waarmee de samenwerking versterkt wordt en synergieën tussen de verschillende regeringen (federaal, gewesten) op het vlak van adaptatie ontwikkeld worden. Het plan beschrijft de belangrijkste invloeden van de klimaatverandering in België en de bestaande aanpassingsmaatregelen.	B	Nationaal algemeen beleidskader klimaatadaptatie
Europese Green Deal	Pakket beleidsinitiatieven van de Europese Unie 2019	Voor de toekomst van Europa is een gezonde planeet noodzakelijk. De EU-landen hebben zich ertoe verbonden om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn, in lijn met de toezeggingen in het kader van de Overeenkomst van Parijs. De Green Deal is de strategie waarmee de EU het doel voor 2050 wil bereiken.	B	Europees beleidsinitiatieven
Vlaamse klimaatstrategie 2050	Beleidsdocument van de Vlaamse regering (2019)	De Europese Verordening over de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, vereist dat elke lidstaat uiterlijk op 1 januari 2020, en daarna om de tien jaar, een langetermijnstrategie indient bij de Commissie met een perspectief van minstens dertig jaar. Binnen de Nationale Klimaatcommissie en ENOVER zijn werkafspraken gemaakt om België in staat te stellen aan deze verplichting tegemoet te komen. Zo werd afgesproken dat elk gewest een eigen strategie zal opstellen, die vervolgens zal samengevoegd en geïntegreerd worden in een Belgische strategie. De Vlaamse klimaatstrategie 2050 werd op 20 december goedgekeurd door de Vlaamse Regering .	B	Vlaams beleidsdocument inzake klimaatstrategie
Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030	Vlaams beleidsdocument: 9 december 2019	Het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 is een transversaal beleidsplan en vormt een belangrijke basis voor het Vlaams energie- en klimaatbeleid voor de periode 2021-2030. In het plan zijn meer dan 300 maatregelen opgenomen waarvan de uitvoering is toegewezen aan verschillende entiteiten en waarover jaarlijks wordt gerapporteerd.	B	Vlaams energie- en klimaatbeleidskader

BIODIVERSITEIT

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
Vogelrichtlijn, habitatrictlijn en Natura 2000-netwerk	Europese richtlijnen: april 1979 en 21 mei 1992	Europa wenst een Europees netwerk van gebieden (het zogenaamde Natura 2000-netwerk) te realiseren waar de bescherming van de Europese meest kwetsbare dier- en plantensoorten en hun leefgebieden centraal staat. Het netwerk duidt speciale beschermingszones aan in toepassing van de Europese vogelrichtlijn en habitatrictlijn. De Europese richtlijnen zitten vervat op Vlaams niveau in het natuurdecreet	J	Europees juridisch kader en Europese beschermingszones
Ramsarconventie en -gebieden	Globale conventie: 2 februari 1971	De conventie van Ramsar heeft tot doel het behoud en het oordeelkundig gebruik van alle watergebieden door middel van plaatselijke, regionale en nationale acties en internationale samenwerking, als bijdrage tot het tot stand komen van een duurzame ontwikkeling in de gehele wereld.	J	Globaal beschermde watergebieden
Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, bosdecreet en het nieuwe natuurdecreet	Vlaamse decreten: 21 oktober 1997 en 13 juni 1990 Aanpassing: 28 oktober 2017	Het natuurdecreet heeft tot doel een bescherming, ontwikkeling en herstel van het natuurlijk milieu te verwezenlijken. Belangrijk hierbij zijn het standstill principe en de zorgplicht. Tevens voorziet het in de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON). Het VEN is een selectie van waardevolle en gevoelige natuurgebieden in Vlaanderen. Het zijn gebieden waar natuurbehoud en natuurontwikkeling op de eerste plaats moeten komen om de Vlaamse natuur duurzaam in stand te kunnen houden. Tevens omvat het de erkende natuur- en bosreservaten. Het bosdecreet regelt het behoud, bescherming, aanleg en beheer van bossen in Vlaanderen. In 2017 keurde de Vlaamse regering een nieuw natuurdecreet goed. Dit decreet integreert zowel het oude natuur- als bosdecreet. Het vormt de basis van het natuur- en bosbehoud en -beheer in Vlaanderen. In het nieuwe decreet werden enkele basisprincipes grondig gewijzigd: het natuurbeheerplan doet zijn intrede en het subsidiesysteem wordt, zowel voor aankopen als beheersubsidies, vlot toegankelijk voor alle sectoren, ook voor landbouwers en privaat-grondbezitters.	J	Vlaams juridisch natuur- en bosbeheerkader
Besluit van de Vlaamse regering met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer	Vlaams besluit: 15 mei 2009	Het soortenbesluit regelt de bescherming van dieren en planten in Vlaanderen. Het besluit beoogt een meer systematische omzetting van de rechtstreekse soortenbescherming uit de vogel- en habitatrictlijn in de Vlaamse regelgeving. Er wordt aangegeven welke soorten bescherming genieten, welke verbodsbepalingen gelden en welke actieve beschermingsmaatregelen genomen kunnen worden. Deze bepaling is niet beperkt tot bepaalde beschermde gebieden maar geldt overal in Vlaanderen.	J	Vlaams juridisch soortenbeschermingskader

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID				
Decreet basisbereikbaarheid	Vlaams decreet: 22 juni 2019	Het decreet basisbereikbaarheid omvat de nieuwe visie op mobiliteit in Vlaanderen. Het stelt dat belangrijke maatschappelijke locaties, zoals bedrijventerreinen, scholen, ziekenhuizen en winkelcentra, optimaal bereikbaar moeten zijn voor de reiziger. Het vervoeraanbod bestaat voortaan uit vier lagen: het treinnet als ruggengraat van het openbaar vervoer, het kernnet van bussen en trams tussen grote woonkernen, het aanvullend net met buslijnen dat zorgt voor het vervoer naar het kernnet en het treinnet en het vervoer op maat zoals buurtbussen en taxi's. De steden en gemeenten krijgen een grotere rol bij het uittekenen van het openbaar vervoer in Vlaanderen via de oprichting van 15 vervoerregio's. Per vervoerregio is er een vervoerregioraad die de invulling van basisbereikbaarheid bewaakt, stuurt en evalueert. Het decreet omvat eveneens een beleidsvisie en implementatiekader voor mobipunten en de uitwerking van een mobiliteitscentrale.	J	Vlaams juridisch mobiliteitskader
Vlaamse Mobiliteitsvisie 2040	9 juli 2021	De mobiliteitsvisie 2040 is een beleidsperspectief voor de toekomst. Het vormt een kader om samen met de vervoerregio's en de lokale besturen mobiliteitskeuzes te maken.	B	Vlaams algemeen mobiliteitsbeleidskader
Vlaams fietsbeleidsplan	Vlaams beleidsdocument: mei 2016	Het Vlaams fietsbeleidsplan schetst toekomstige uitdagingen ten aanzien van de fiets en stelt ambitieuze doelstellingen met een uitzicht op tastbare kansen voorop. Er wordt daarbij gemikt op concrete acties die het fietsbeleidsplan op het terrein vormgeven.	B	Vlaams fietsbeleidskader
Vlaamse beleidsvisie mobipunten	Vlaamse beleidsvisie: 17 mei 2019	De beleidsvisie en het implementatiekader omtrent mobipunten schetst de Vlaamse visie op mobipunten. Een mobipunt is een herkenbare plek met een aanbod aan diverse, op elkaar afgestemde vervoermogelijkheden. Bij voorkeur wordt het mobipunt aangevuld met extra diensten en wordt het ruimtelijk optimaal georganiseerd. Het mobipunt heeft als doel de toegang tot en overstap tussen de vervoermiddelen (combimobiliteit) te faciliteren.	B	Vlaams mobiliteitsbeleidskader
Vlaams verkeersveiligheidsplan 2021-2025	Juli 2021	Het verkeersveiligheidsplan Vlaanderen is een vijfjaarlijks actieplan dat richting geeft aan het Vlaamse verkeersveiligheidsbeleid. Het meest recente verkeersveiligheidsplan van de Vlaamse overheid dateert van juli 2021. In dat plan staat de actieve weggebruiker centraal	B	Vlaams verkeersveiligheidskader
RUIMTELIJKE KWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING EN ERFGOEDWAARDEN				

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
Stadsmonitor voor leefbare en duurzame Vlaamse steden	Vlaams beleidsvisie: juni 2017	De stadsmonitor is een omgevingsmonitor die nagaat of de steden in een leefbare en duurzame richting evolueren. De monitor is gebaseerd op een visie op leefbare en duurzame steden. Deze visie vertrekt vanuit de duurzaamheidsprincipes en formuleert per principe bekommernissen en intenties. De uiteindelijke stadsmonitor geeft in 186 indicatoren een zicht op de ontwikkelingen in de centrumsteden op gebieden als cultuur en vrije tijd, leren en onderwijs, ondernemen en werken, veiligheid, wonen, mobiliteit, zorg en opvang, sociale principes, natuur- en milieubeheer en burgerschap en overheid.	B	Vlaams algemeen beleidskader
Woonbeleidsplan	Vlaams beleidsdocument: 23 maart 2018	Het woonbeleidsplan geeft de langetermijnvisie en -doelstellingen (tijdshorizon 2050) voor het Vlaamse woonbeleid en zet de krijtlijnen uit voor de operationalisering en monitoring daarvan. Het Woonbeleidsplan zal 15-jaarlijks worden herzien.	B	Vlaams woonbeleidskader
Decreet onroerend erfgoed	Vlaams decreet: 12 juli 2013 Aanpassing: 4 april 2014	Het decreet onroerend erfgoed betreft één overkoepelende regelgeving voor monumenten, stads- en dorpsgezichten, landschappen en archeologie. Het decreet betreffende bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten (03/03/76 en aanvullingen), decreet betreffende landschapszorg (16/04/96 en aanvullingen), decreet houdende maatregelen tot behoud van erfgoedlandschappen (13/02/2004) en het decreet op het archeologisch patrimonium (30/06/1993 en 28/02/2003) zitten op die manier vervat in één onroerend erfgoeddecreet en -besluit. Het decreet voorziet de vaststelling van inventarissen die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. De vaststelling van een inventaris verbindt een aantal rechtsgevolgen aan erfgoedobjecten die waardevol, maar niet beschermd zijn.	J	Vlaams juridisch onroerend erfgoedkader
Beleidsnota Onroerend Erfgoed 2019-2024)	Vlaams beleidsdocument: november 2019	De beleidsnota bevat de grote strategische keuzes van de Vlaamse Regering op het vlak van het onroerend erfgoed voor de periode 2019-2024. De nota geeft de visie van de functioneel bevoegde minister weer.	B	Vlaams onroerend erfgoedkader
WATER				
Kaderrichtlijn Water 2000/60/EG	Europese richtlijn: 23 oktober 2000	De Europese kaderrichtlijn water legt richtlijnen vast m.b.t. waterlichamen in Europa. Het heeft tot doel de waterkwaliteit te verbeteren, watervoorraden veilig te stellen en de effecten van droogte en overstromingen te verminderen. De Europese richtlijn zit vervat op Vlaams niveau in het 'Decreet Integraal Waterbeleid'	J	Europees juridisch kader voor water

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
Overstromingsrichtlijn 2007/60/EG	Europese richtlijn: 23 oktober 2007	De Overstromingsrichtlijn moet ervoor zorgen dat de lidstaten het risico op overstroming beter kunnen inschatten en dat ze maatregelen nemen om de schade te beperken. De Europese richtlijn zit vervat op Vlaams niveau in het 'Decreet Integraal Waterbeleid'	J	Europees juridisch kader voor overstromingen
Grondwaterdecreet	Decreet: 24 januari 1984 Aanpassingen 12 december 1990 en 20 december 1996	Het grondwaterdecreet vormt de basis voor zowel de kwalitatieve bescherming van het grondwater als voor het grondwaterverbruik en voorziet in de afbakening van waterwingebieden en beschermingszones rond drinkwaterwinningsgebieden.	J	Vlaams juridisch grondwaterwetgevingskader
Wet op de onbevaarbare waterlopen	Koninklijk Besluit: 28 december 1967	De wet op de onbevaarbare waterlopen deelt onbevaarbare waterlopen in in drie verschillende categorieën en wijst de bevoegde instantie per categorie aan. Onder de bevoegdheid valt het beheer alsook de bepalingen voor beheer en onderhoud.	J	Vlaams juridisch kader
Wet op de bevaarbare waterlopen	Koninklijk Besluit: 5 oktober 1992	De wet op de bevaarbare waterlopen duidt onder meer aan welke waterlopen als bevaarbare waterlopen worden beschouwd. Deze vallen onder de bevoegdheid van het Vlaams gewest.	J	Vlaams juridisch kader
Decreet integraal waterbeleid	Decreet: 18 juli 2003 Aanpassing: 19 juli 2013	Het decreet integraal waterbeleid legt de principes, doelstellingen en structuren vast voor een duurzaam waterbeleid conform de bindende bepalingen van de Europese kaderrichtlijn water. Via dit decreet worden een aantal nieuwe instrumenten ingevoerd die de overheid in staat moeten stellen een effectief beleid inzake integraal waterbeheer te voeren. Het waterbeheer wordt beschouwd per deelbekken.	J	Vlaams juridisch kader integraal waterbeleid
GEZONDE EN VEILIGE LEEFOMGEVING				
Decreet omgevingsvergunningen Vlarem II en III	Vlaams decreet: 25 april 2014 Besluit Vlaamse regering: 1 juni 1995 Besluit Vlaamse regering: 16 mei 2014	De omgevingsvergunning verenigt en vervangt de stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning. Het omgevingsvergunningendecreet en de uitvoeringsbesluiten hierbij leggen de procedures vast die met betrekking tot de omgevingsvergunning worden gevoerd. Deze besluiten bevatten onder andere ook milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater, grondwater, lucht, geluid en bodem.	J	Vlaams juridisch milieuwetgevingskader
Bodemdecreet VLAREBO	Vlaams decreet: 27 oktober 2006	Het bodemdecreet vervangt het vroegere bodemsaneringsdecreet. Het voorziet in de regelgeving omtrent bodemverontreiniging en -sanering en bodembescherming (identificatie risicoactiviteiten, register verontreinigde gronden, regeling nieuwe en historische bodemverontreiniging en	J	Vlaams juridisch bodemwetgevingskader

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
	Besluit Vlaamse Regering: 14 december 2007	grondoverdracht, bodemsaneringsnormen, normen voor hergebruik van de bodem).		
Erosiebesluit	Besluit Vlaamse regering: 8 mei 2009 Aanpassing: 26 februari 2016	Het erosiebesluit vereenvoudigt en verkort de administratieve procedure voor het aanvragen van subsidies voor het opstellen van een erosiebestrijdingsplan of het uitvoeren van kleinschalige erosiebestrijdingswerken.	J	Vlaams juridisch erosiewetgevingskader
Mestdecreet	Vlaams decreet: 22 december 2006	Het mestdecreet bepaalt de verplichtingen waaraan land- en tuinbouwers in Vlaanderen moeten voldoen bij de productie en verwerking van mest, het bemesten van landbouwgrond en het transport en de opslag van meststoffen. Het decreet heeft tot doel de bescherming van het leefmilieu door de waterverontreiniging die wordt veroorzaakt of teweeggebracht door nitraten en fosfaten uit agrarische bronnen te verminderen, verdere verontreiniging van die aard te voorkomen, bij te dragen tot de realisatie van een goede toestand van de watersystemen en de beperking van de luchtverontreiniging als gevolg van de productie en het gebruik van meststoffen.	J	Vlaams juridisch mestwetgevingskader
Europese richtlijn omgevingslawaai 2002/49/EG	Europese richtlijn: 25 juni 2002	De Europese richtlijn omgevingslawaai heeft tot doel in Europa een gemeenschappelijke aanpak in te voeren om schadelijke effecten van blootstelling aan omgevingslawaai te vermijden, te voorkomen of te verminderen. De richtlijn zet aan tot het opmaken van geluidsbelastingkaarten, het aannemen van actieplannen op basis van de prioritaire problemen die werden vastgesteld op de geluidsbelastingkaarten het voorlichten van het publiek.	J	Europees juridisch geluidskader
Besluit van de Vlaamse regering inzake de evaluatie en beheersing van omgevingslawaai	Besluit Vlaamse Regering: 22 juli 2005	In het besluit van de Vlaamse regering inzake de evaluatie en beheersing van omgevingslawaai worden de factoren Lden en Lnight als geluidsbelastingindicatoren naar voor geschoven en wordt een methodiek met betrekking tot beheersing van het omgevingsgeluid vastgelegd. In het kader van dit besluit worden geluidsactieplannen opgemaakt voor belangrijk wegen, belangrijke spoorwegen, luchthavens en agglomeraties (Antwerpen, Brugge en Gent).	J	Vlaams juridisch geluidskader
Europese richtlijnen luchtkwaliteit 2004/107/EG en 2008/50/EG	Europese richtlijn: 15 december 2004 Europese richtlijn: 21 mei 2008	Deze richtlijnen bundelen alle vorige richtlijnen in verband met de kwaliteit van de omgevingslucht. Hierin worden voor een hele reeks pollutanten maximale concentraties opgelegd van die pollutanten die in de lucht aanwezig mogen zijn, met het oog op bescherming van de gezondheid en van het leefmilieu. Polluenten waarvoor luchtkwaliteitsdoelstellingen zijn vastgesteld zijn: ozon (O3), fijn stof (PM10 en PM2,5), stikstofdioxide	J	Europees juridisch luchtwetgevingskader

Document	Type + Data	Inhoud	Relevantie	Bespreking relevantie
		(NO ₂) en zwaveldioxide (SO ₂), koolstofmonoxide (CO), lood (Pb), benzeen, arseen (As), cadmium (Cd), nikkel (Ni) en benzo(a)pyreen (BaP).		
Europese richtlijn nationale emissieplafonds NEC 2001/81/EG	Europese richtlijn: 27 november 2001	In de NEC-richtlijn worden de in 2010 te bereiken emissieplafonds opgesteld voor zwaveldioxide (SO ₂), stikstofoxiden (NO _x), vluchtige organische stoffen (VOS) en ammoniak (NH ₃).	J	Europees juridisch luchtwetgevingskader
Herziene Europese richtlijn Nationale Emissieplafonds (NEC) 2016/2284/EU	Europese richtlijn: 14 december 2016	In de herziene NEC-richtlijn worden emissiereducties vastgelegd voor zwaveldioxide (SO ₂), stikstofoxiden (NO _x), vluchtige organische stoffen (VOS), ammoniak (NH ₃) en fijn stof (PM _{2,5}) die te behalen zijn tegen 2020 en 2030.	J	Europees juridisch luchtwetgevingskader
Luchtbeleidsplan 2030	Vlaams beleidsdocument: 25/10/2019	Het luchtbeleidsplan bevat maatregelen om de luchtverontreiniging in Vlaanderen aan te pakken en zo de impact van luchtverontreiniging op onze gezondheid en het leefmilieu verder te verminderen.	B	Vlaams luchtbeleidskader
Vlaams stofplan	Vlaams beleidsdocument: 23 december 2005	Het stofplan beoogt een daling van de fijnstofconcentratie in heel Vlaanderen en op die manier een verbetering van de levenskwaliteit voor elke burger. Het stofplan richt zich enerzijds tot alle sectoren (wegverkeer, huishoudens, industrie, scheepvaart, tertiaire sector, land- en tuinbouw) en is anderzijds toegespitst op zogenoemde hotspots, welbepaalde plaatsen met verhoogde concentratie (industriële zones, steden en gemeenten, en snel- en gewestwegen).	B	Vlaams luchtbeleidskader

6.2 Bijlage 2 Afkortingen

BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
MER	Milieueffectenrapport (het product)
m.e.r	Milieueffectrapportage (het proces)
SDG	Sustainable Development Goals
DABM	Decreet houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid
VCRO	Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
SBZ	Speciale Beschermingszone
RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
VEN & IVON	Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON)
VLAREM	Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning

6.3 Bijlage 3 Begrippenlijst

Alternatief	Een alternatief is een andere manier om de doelstelling van het basisprogramma te realiseren. Een alternatief bestaat uit een set maatregelen die genomen worden om de MKWB te beschermen.
Autonome ontwikkeling	De evolutie die zich onttrekt aan de doelbewuste invloed van de mens. Ook ontwikkelingen waar menselijke activiteiten aan de basis van liggen, maar die binnen de tijdschaal van het plan of programma niet te sturen zijn door menselijk ingrijpen, vallen hier onder (bv. klimaatverandering, demografische evolutie (bevolkingstoename), ...)
Captatie	Opvangen
Ecotoop	Een klein uniform deeltje in een landschap
Emissies	Uitstoot of lozing van stoffen, golven of andere verschijnselen door bronnen, meestal uitgedrukt als een hoeveelheid per tijdseenheid
Gestuurde ontwikkeling	De evolutie in de omgevingsfactoren die zich voordoet onder invloed van gericht menselijk ingrijpen, al dan niet in aanwezigheid van het plan of programma. Het gaat bijvoorbeeld om wijzigende omgevingskwaliteit, als die kan toegeschreven worden aan het in voege treden van nieuwe wet- en regelgeving of om uitvoering van concrete plannen of projecten binnen het studiegebied, door zowel private als publieke initiatiefnemers (wegen, woonontwikkelingen, industriële installaties, ...)
Groenblauwe netwerken	Een netwerk van waterlopen (blauw) en natuur (groen) dat de ecologische samenhang en de biodiversiteit verhoogt. Blauwgroene netwerken dragen bij tot de kwaliteit van de leefomgeving en helpt in de wapening tegen klimaatverandering.
Habitatrichtlijn	Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Publicatieblad Nr. L 206 van 22/7/1992, blz. 7–50).
Kaderrichtlijn Water (KRW)	Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (Publicatieblad Nr. L 327 van 22/12/2000 blz. 0001 – 0073)
Klimaatadaptatie	Klimaatadaptatie betreft de aanpassing aan de klimaatverandering.
Klimaatmitigatie	Klimaatmitigatie zijn maatregelen om de klimaatverandering te vertragen
Milderende maatregel	Bij milderende maatregelen worden de gevolgen op milieu- of natuurwaarden voorkomen of verzacht. Een voorbeeld is het gebruik van BBT (beste beschikbare technieken) om bijvoorbeeld geluid of luchtmissies te beperken of het uitvoeren van werkzaamheden in een seizoen waarin een diersoort afwezig is of minder gevoelig is.
Modal shift	Betreft de verandering van vervoerswijze. Bijvoorbeeld in plaats van een verplaatsing met de auto, deze verplaatsing met de trein maken.

Multimodaal	Vervoer in een transportketen waarbij meerdere vervoermiddelen gebruikt worden
Natura 2000	Europees netwerk van gebieden die door de lidstaten van de Europese Unie werden aangewezen als Speciale Beschermingszone ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze gebieden zijn aangeduid om Europees beschermde habitattypes en soorten de kans te geven duurzaam te overleven en zo de Europese biodiversiteit te bewaren.
Passende beoordeling	De passende beoordeling onderzoekt elke vergunningsplichtige activiteit, plan of programma die een mogelijke impact heeft op Europees beschermde natuur. Het is een schriftelijk verslag dat aan de hand van gemotiveerde argumenten uitlegt waarom de Europese natuur(waarde) van een speciale beschermingszone (SBZ) al dan niet betekenisvol wordt (of kan worden) aangetast door een bepaalde activiteit. Een passende beoordeling werkt via gerichte modellen en berekeningen die indien nodig worden uitgevoerd door een studie bureau of milieu-expert. Als de activiteit schade zou kunnen veroorzaken (betekenisvolle aantasting), kan er daarvoor geen vergunning verleend worden. Hierbij is het belangrijk om ook de mogelijke cumulatieve effecten in rekening te brengen.
Polluent	Verontreinigende of vervuilende stof
Scoping	Het afbakenen van het bereik van de milieueffectrapportage. Dit houdt onder meer het identificeren in van de milieueffecten die mogelijk aanzienlijk zijn en die dus in het MER moeten bestudeerd worden. Tijdens de scoping wordt ook vastgelegd welke beoordelings- en significantiecriteria zullen gebruikt worden om de effecten uit te drukken, welke onderzoeksmethodes zullen ingezet worden, en wat de nagestreefde diepgang en het detailniveau is. De afbakening van het bereik omvat ook het vastleggen van de te bestuderen alternatieven, het referentiejaar, de elementen van de autonome en gestuurde ontwikkeling, de afbakening van het plan of programma en het studiegebied. De kennisgevingsnota vormt de neerslag van de scopingsoefening en wordt onderworpen aan de inspraak van het publiek en de adviesinstanties en wordt bevestigd dan wel bijgesteld door de richtlijnen opgesteld door het Team Mer.
Speciale Beschermingszone	Gebied dat door een EU-lidstaat werd aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn. Deze gebieden zijn aangeduid om Europees beschermde habitattypes en soorten de kans te geven duurzaam te overleven en zo de Europese biodiversiteit te bewaren. Samen vormen ze het Natura 2000-netwerk. De SBZ kunnen geraadpleegd worden via Geopunt Vlaanderen.
Variant	Een variant is een keuzemogelijkheid binnen een bepaald alternatief, en heeft betrekking op een beperkt aantal aspecten of elementen van dat alternatief. Varianten verschillen te weinig van elkaar om ze als aparte alternatieven te beschouwen.
Vogelrichtlijn	Richtlijn 2009/147/EG van het Europees parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (gecodificeerde versie) (Publicatieblad Nr. L 20 van 26/1/2010, blz. 7–25).